

Richard, Richard híresség előtt... zene Mozart... Wagner, Wagner... dorf és Wolf...

ari hangverseny... humann, Schön... Frici és Lizi mű... gorahangverseny... rapszódia... 10: Dalok... szkij „Boris Go...

nyosztályában... 136 helyett 68... 35 17... 110 55... 110 55... 136 68... 86 48... 68 94... 144 72... 68 84... 170 85... 22 11... 144 72... 7 3,50... 82 41... 82 41... 78 39... 102 51... 256 128... 222 111... 102 51... 96 48... 42 21... könyvek: 48 24... 52 26... 76 38... elősnél csak... s mellett

nyosztályában... 136 helyett 68... 35 17... 110 55... 110 55... 136 68... 86 48... 68 94... 144 72... 68 84... 170 85... 22 11... 144 72... 7 3,50... 82 41... 82 41... 78 39... 102 51... 256 128... 222 111... 102 51... 96 48... 42 21... könyvek: 48 24... 52 26... 76 38... elősnél csak... s mellett

nyosztályában... 136 helyett 68... 35 17... 110 55... 110 55... 136 68... 86 48... 68 94... 144 72... 68 84... 170 85... 22 11... 144 72... 7 3,50... 82 41... 82 41... 78 39... 102 51... 256 128... 222 111... 102 51... 96 48... 42 21... könyvek: 48 24... 52 26... 76 38... elősnél csak... s mellett

nyosztályában... 136 helyett 68... 35 17... 110 55... 110 55... 136 68... 86 48... 68 94... 144 72... 68 84... 170 85... 22 11... 144 72... 7 3,50... 82 41... 82 41... 78 39... 102 51... 256 128... 222 111... 102 51... 96 48... 42 21... könyvek: 48 24... 52 26... 76 38... elősnél csak... s mellett

nyosztályában... 136 helyett 68... 35 17... 110 55... 110 55... 136 68... 86 48... 68 94... 144 72... 68 84... 170 85... 22 11... 144 72... 7 3,50... 82 41... 82 41... 78 39... 102 51... 256 128... 222 111... 102 51... 96 48... 42 21... könyvek: 48 24... 52 26... 76 38... elősnél csak... s mellett

nyosztályában... 136 helyett 68... 35 17... 110 55... 110 55... 136 68... 86 48... 68 94... 144 72... 68 84... 170 85... 22 11... 144 72... 7 3,50... 82 41... 82 41... 78 39... 102 51... 256 128... 222 111... 102 51... 96 48... 42 21... könyvek: 48 24... 52 26... 76 38... elősnél csak... s mellett

nyosztályának CLUJ... elem a „Csupa... száma: 52 26... 76 38... elősnél csak... s mellett

nyosztályának CLUJ... elem a „Csupa... száma: 52 26... 76 38... elősnél csak... s mellett

Ara 5 lei

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10
Telefon 9-77.
Ejeli telefon (nyomda 187)
ELŐFIZETÉSI ÁRA

Egész évre 1150 Le
Félévre 600 „
Negyedévre 320 „
Egyhónapra 110 „

KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő más pénznem)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések
tarifa szerint vétetnek fel.

A vándorló örület

A bécsi egyetemen néhány héttel ezelőtt a zsidó diákok hátán csattant el a Heimwehristák és a szocialisták közötti mélyreható világnézeti különbség. Már napra rá a varsói, majd a prágai egyetemeken indultak attakra az egyetemi polgárok az idegen, a „külföldi” diákok ellen, akik alatt mindig és mindenütt a zsidó egyetemi hallgatók értendők, mert ők azok, akik mindig és mindenütt külföldiek. Prágát követte Pozsony, Brünn, majd Berlin is, hol itt, hol amott ütötte fel torz fejét, különböző ideológiai mezbe bujtatva a zsidó diákság, az egyetlen nagyhatalom fövérsége által sem protezsált, védte, hazátlan zsidó diákság ellen. A bécsi események nem értek bennünket a meglepetés erejével, hiszen a mult eloképs példából ismerjük azt a reakciós szemléletet, amely a bécsi diákság egy bizonyos rétegébe befészkelte magát. Azonban a csodálkozásnak bizonyos nemével vettünk tudomást a prágai egyetemeken történekről, mert azt hittük, hogy a csehszlovák köztársaság szabadellenű atmoszférájában nem talál megágyra a mindig és mindenütt aktív antiszemita propaganda. És ezen a téren mitem változtat az, hogy amint Berlinben és Bécsben, ugy Prágában is a német diákság bontotta ki a zsidó kollegák ellen a harci lobogót, az a német diákság, amely — mint Cudenrowe Calergi gróf megmondotta egyetemi istápolója Nyugateurópában a reakciónak és a reakciós szellem legpreghansabb kifejezésének: az antiszemitizmusnak.

A zsidó diákok örök hontalansága, az időnként szinte matematikai pontosággal felbukkanó numerusz-klauszusz követelések semmi újat sem jelentenek számunkra. A zsidó diákttragédiája mozik csupán, kitépett része a zsidó népstragédiájának és megoldását csak az egyetemes zsidó problémák megoldása fogja magával hozhatni. Ismét esne nek, ha az Uj Kelet hasábjain akarnánk mondani véleményünket arról, ami a prágai és a többi egyetemeken az utóbbi időben végbement. Adjuk át a szót ezuttal egy román laparsunknak, az antidemokratikus eszékért harcoló és pronomszirozottan nacionalista politikát folytató Curenulnak, amelynek hasábjain hosszú időzán először találkozzunk a diákantiszemizmus kérdésének szinte meglepően objektív kritikai megvilágításával. Az egyetemi események alkalmából Jon Dimitrescu tartalékos őrnagy, a „Curenul” egyik szerkesztője „A vándorló örület” címmel irt cikket. Ez a cikk többek között a következőket mondja:

„Volt valamikor országunkban egy A. N. C. nevezetű szidalmazásra és kompromittálásra alakult társaság, amelynek alaptörvényét számos egybegyűjtött politikai ambíció képezte s amelynek célja az volt, hogy a napirenden lévő nagy politikai problémákat a fejgyára való ütés csalhatatlan metódussal oldja meg. Azon a cimen, hogy zsidók tulságosan szaporak és hogy mi istenáldotta földünkön tapintatlan sorsasággal sokasodnak el, az est sötétjében a városok külterki uccáiban a nemzeti méltóság keresztes lovagjaiból álló sötét bandák alakultak, mely bandák a román nemzeti eszmék kristályosságát olyképpen igyekeztek bizo-

nyítani, hogy betörték a zsidó üzletek törékeny ablaküvegeit. Ez a rendszer — kétségtelenül, — semmit sem oldott meg s egyetlen eredménye az volt, hogy biztosította Románia számára a Nyugat egyhangu megvetését.”

„Ezek az idők azonban elmúltak és a józan emberek megértették, hogy a nagy vallási és etnikai problémákat sem gummibottal, sem füttyökssel megoldani nem lehet. Az egyetemeinken a diákság megértette, hogy ahelyett, hogy az iskola padjaiból próbálná irányítani az ország politikáját, az a feladata, hogy tökéletesítse a holnap vezetőrétegének kulturális képzettségét. De ime, az etnikai tisztogatásnak ez az epidémiája,

amely nyomtalanul eltűnt Romániából, akut formában jelenik ma meg olyan országokban, amelyeket teljesen immunisnak hittünk a nacionalizmusnak ezen hisztérikus és perverz rohamaival szemben. Így például, a szelid és józan Csehszlovákiában, ahol fiatalemberek hajbakapnak egymással az egyetemek lépcsőin és szembeszállnak a rendőri karhatalommal, egy olyan ideológiáért amely néhány foglalkozásnélküli maniakus szenilis képzeletéből fakadt.”

„Az ember szinte azt mondhatná, hogy a szépségideálnak azzal az adagjával párhuzamosan, amelyet érintetlenül őriz meg az idő az emberiség lel-

kében, és amely ugy megy át egyik nemzetől a másikhoz, mint ahogy a fátyla jár emberről-emberre a lámpavivők lázas kezeiben, — van és létezik egy bizonyos adag örület is, amely nélkülözhetetlen a földteke életéhez és amely időnként felbukkan valamelyik fővárosban, rendszerint két napra rá, ahogy egy másiktól eltűnt.”

Eddig a „Curenul”. Szeretnők hinni, hogy ezeket a sorokat Jonel Dimitrescu nemcsak a prágai események kritikájának szánta, de figyelmeztetésnek is a romániai diákság számára. A vándorló örület eleget bolyongott nálunk és eleget bolyongott Európában, legfőbb ideje, hogy örökké elnyelje a tengerfenék.

Petljura egyik volt minisztere, Ukrajnában ellenforradalmat szervezett

Vele együtt lefogták az összes összeesküvőket. Sok magasrangú tiszt esett el az orosz előnyomulás miatt

London, nov. 22. A Times mukdeni tudósítójának jelentése szerint az orosz előnyomulás folyamán kínai részről két tábornok és sok magasrangú tiszt esett el. A harcok még folyuak. Moszkvai jelentések szerint Ukrajnában a szovjethatóságok ellenforradalmi szervezkedést lepleztek le, melynek az volt a

célja, hogy a magántulajdont visszaállítsák s kapitalista államot szervezzenek Ukrajna elszakításával Lengyelország fennhatósága alatt. Az ellenforradalmi szervezkedés élén Csekovszki Petljura ellenforradalmi kormányának volt minisztere állott s a mozgalom vezetői állandóan összeköttetést tartottak fenn

az orosz emigránsok lengyelországi központjával. Az összeesküvőket ártalmatlanná tették. Páris, nov. 22. A moszkvai Izvesztija közlése szerint Georgiában a cseka tiz orosz parasztot a szovjet mezőgazdasági terveinek szabotálása miatt halálra ítélt.

Lovas- és gyalogos rendőrök szétverték a tüntető prágai diákokat

Számos diákot véresre vertek a rendőrök és gummibotok

Prága, november 22. A cseh műegyetem és az orvosi egyetem hallgatói tegnap mintegy ötezen rendőri tilalom ellenére tüntető menetben vonultak fel a Venczel-térre, ahol a numerusz klauszuszt lármásan követelték s a járőrekek közül többeket inzultáltak. A karhatalom szétoszlásra és a rendbontások abbahagyására szólította fel a diákságot, de ennek nem lett fogadtatja. A főiskolai hallgatók többször áttörték a rendőri kardont is s továbbfolytatták a lármás tüntetést és rendbontást.

Erre a karhatalom parancsnoka a lovasrendőröket attakra indította s a gyalogosrendőrök is rohamra indultak a diákok ellen. Félőráig tartott a rendcsinálás s ez idő alatt a diákok többször elvegyültek a korzó sétálói közé s innen kövekkel és téglákkal támadtak a rendőrökre.

A lovasrendőrök és a gyalogos különítmények a súlyos bántalmazások hatása alatt nem nézték, hogy ki az érdekeletlen s ki a rendbontó, suhogott a rendőrkard és a gummibot s nyomában min-

denütt fejvesztetten ide-oda sodródó tömeg hullámozott sebesültekkel. Közben egy épülő ház kommunista munkásai is beleavatkoztak a harcba s szintén a rendőröket támadták. Teljes volt a zürzavar félórán át, míg végre a karhatalom megtisztította a teret a zavargás résztvevőitől.

Pozsonyban tegnap szintén megismétlődtek az antiszemita zavargások. Az egyetemen több súlyos inzultus történt. A cseh nacionalista sajtó felháborodással ir a tegnapi brutális rendőrrattakról.

Lupuhoz akarnak csatlakozni a kolozsvári liberális disszidensek

Megindult a bomlási processzus a liberális párt kolozsvári tagozatában

Cluj-Kolozsvár, nov. 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ugyanakkor, amikor a liberális párt központi vezetősége hatalmas erőfeszítéseket tesz a nemzeti-parasztpárti kormány megbuktatására és az egész országra kiterjedő erős propagandát fejt ki a párt meglazult kereteinek, valamint megrikított sorainak megerősítése érdekében — egyre nagyobb méreteket ölt a párt kebelében oly erőteljesen megindult bomlási folyamat. A nagyfokú elégedetlenség a pártvezetőség politikájára iránt szinte napról-napra nő és kiterjeszkedik a párt vidéki tagozataira is.

Legújban a liberális párt kolozsvári tagozatában ütötte fel fejét a nagy elégedetlenség és a jelek szerint rövid időn belül döntő konfliktusban fog kirobbanni. Miként a liberális párt többi centrumaihoz, ugy Kolozsvárt is inkább személyi momentumokra vezethető vissza ez az elégedetlenség.

Igen érdekes beszélgetést folytattunk a liberális párt kolozsvári tagozatának egyik tekintélyes exponensével, aki a disszidensek csoportjának egyik vezetője. Informátorunk nyilatkozatában kifejtette azokat az okokat, amelyek előidéztek ezt az általános elégedetlenséget.

— A helyi tagozat egyik igen számottevő tábora — mondotta — nemcsak, hogy súlyos hibákat lát a központi vezetőség eddig üzött politikájában, de nagy mértékben elégedetlen a párt helyi vezetőségének, illetve Lepadatu volt miniszternek helyi politikájával is. Nagyhorderejű taktikai hibák történtek az itteni párttagozatban és igen hiányos az oly nagy fontossággal bíró szervező munka. Téves utakon jár a párt, amelyen mi nem követhetjük tovább őket. Mozgalmunk igen lényeges oka a kongresszus bizottság megválasztásának módja, de mindennek fölött a legfontosabb indítók a párt

népszerűségének elvesztése, holott e nélkül minde politikai párt elveszti létjogosultságát és komoly bázisát. A Kolozsváron lábrakapott elégedetlenség egyre fokozódik és az elégedetlenkedők tábora egyre nő. Ezzel szemben Lupu pártja erősen hódít Kolozsváron és miután meglehetősen bírja a mi szimpátiánkat is, valószínűleg oda fogunk lecsatlakozni.

Ilyen körülmények között rövidesen asszisztálhatni fogunk a Lupu-párt kolozsvári zászlóbontásánál.

— Costes és Bellonte hazaérkeztek Kinából. Párisból jelentik: A világhírű pilóták, Costes és Bellonte tegnap délelőtt 11 órakor megérkeztek a le bourgeti reptülöterre. Sok ezer főnyi tömeg és küldöttségek ünnepelelték a levegő hőseit. Nyolcezer kilométer utat tettek meg s ezzel megdöntötték a távolsági világrekordot.

Miért nem megy haza Magyarországra professzor Ludwig Stein

A világhírű zsidó filozófus válasza Rákosi Jenőnek és Klebelsberg Kunónak

Stein Ludwig huszonhét évvel ezelőtti vádbeszéde Tiszaeszlár ellen a berni sajtókongresszuson. A nagy filozófus találkozása Klebelsberg Kunóval és a numerusz klauzusszal

Cluj-Kolozsvár, november 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Megírta az Uj Kelet, hogy november 12-én ünnepelte születésének 70-ik évfordulóját prof. Ludwig Stein, a világhírű zsidó tudós. Tisztelőinek és híveinek nagy táborába meleg ünnepeltetésben részesítette az ősz professzort, akit az egész tudományos világ üdvözölt ebből az alkalmából. Természetesen a zsidóság is kivette méltó részét nagynevű fiának ünnepeltetéséből.

Egy önértékes zsidó gesztus.

Azokból a híradásokból, amelyek előre beharangozták Ludwig Stein 70-ik születésnapját, különösen a budapesti „izraeliták” egyik lapja költötte fel figyelmemet. A lap ugyanis a magyarországi születésű L. Stein elsőrendű érdemének tudja be azt, hogy nem csak a tudományokhoz hozott dicsőséget, hanem szülőföldjének, Magyarországnak is, mellyel „a legszorosabb kapcsolat mindvégig fenntartotta”. Kénytelen azonban hozzátenni a lap, hogy Stein leszokott már arról a jó szokásáról, „mert — amint Berlinben Klebelsberg Kunó közoktatásügyi miniszter előtt kijelentette — addig nem lépi át Magyarország határát, amíg a tanszabadság guzsbávan kötve és a magyarországi zsidó ifjúság nem tanulhat szabadon az egyetemeken”.

Az említett lapnak csak annyi megjegyzése van Stein professzor magatartásához, hogy „vajha mielőbb felújíthatná magyarországi látogatásait”. Pedig, pedig!... Mennyi megszívlelendő tanulság, mennyi követésre méltó példa van a magyarországi zsidóság számára Ludwig Steinnek a magyar közoktatásügyi miniszter előtt tett önértékes kijelentésében, ennek a kemény és gerinces zsidónak öntudattal teli megnyilatkozásában?

Ludvig Stein valóban nemcsak az általános és a zsidó tudományok nagy mestere, de egyben nagyszerű és büszke fia a népének is.

Hadd szolgáljanak ennek dokumentálására az alábbiak, melyek a legpregnansabban jellemzik a zsidó Ludwig Steint, aki történetesen Magyarországon született.

A bázeli sajtókongresszus.

Az alábbi figyelemre méltó eset 27 évvel ezelőtt történt. Érthető körülmények folytán eddig még nem került nyomdafesték alá és így az Uj Kelet hasábjain lát most először napvilágot. Történt vala 1902, július havában.

A VIII. nemzetközi sajtókongresszusra gyűltek egybe Bern városában a világ legjobb újságírói és publicistái. A vendégszerető svájciak fényes előkészületeket tettek a világsajtó képviselőinek méltó fogadására. Ebből a lázas készülődésből a tudomány svájci reprezentánsai is kivették részüket és a fogadó bizottság elnöke a berni egyetem filozófia tanára, Ludwig Stein volt.

A világ minden sarkáról összesereglett újságírók tömege érdekes képet nyújtott a szemlélőnek és maradandó élményként hatott.

Ludwig Stein magyar estélye.

Magyarország Rákosi Jenővel, a magyar újságírás nem rég elhunyt nesztorával az élén, legkiválóbb reprezentánsaival jelent meg a kongresszuson. Igen jól ismert nevek szerepeltek a magyar delegáció névsorában, Veigelsberg, Hugó (Ignotus), Béla Henrik, Béli Izor, Kenédi Géza és még néhány patinás név.

A magyarszülött L. Stein, hogy kihangsúlyozza szülőföldjéhez való ragaszkodását, külön „Magyar estélyt” rendezett a magyar delegáció tiszteletére.

Pazar fény ömlött a Schönburg-villából a fenyves sétányokra és messzire

vetette fényugráit a villák körülvevő park is.

„Magyar estély!” A soha magyar szót nem hallott Schönburg-villa termeiben szemébe ötlő a belépőknek a feltűnő figyelmeztetés: csak magyarul! Magyarországról hozott cigány fülbemászó muzsikája tette magyarosan zengzetessé és a vendéglátó professzor szülőföldi szőlőbirtokán termelt bor, valamint az étrendről kacérokodó magyar ételek tették izlettessé a fényes estélyt.

Igen emelkedett volt már a hangulat, amikor a díszes asztaltársaságból szóvalra emelkedett Rákosi Jenő. Magaszárnyalású pohárköszöntőben méltatta

Tiszaeszlár fájó sebe

— Bár a mai estély házirendje arra kötelez, hogy magyarul beszéljek, mégis éppen én kell megszégjem a rendet, mert amit mondanai akarok, meg kell értsék gyermekeim is, akik pedig nem tudnak már magyarul. Egy eltitkolt sebet akarok felfekasztani, amelyről soha nem beszéltem, még legszűkebb környezetem, családom előtt sem, de az imént elhangzott felköszöntő arra készítet, hogy most beszéljek róla.

Jöjjenek be a gyermekeim! mondotta érces hangon a tudós.

Az emelkedett, fészelen hangulat egyszerre visszafolyott lélekzetű várakozásba csapott át.

A professzor gyermekei bejöttek. Megálltak atyjuk mellett, aki beszélni kezdett németül.

— Ragaszkodásom Magyarországhoz, ahol a bölcsöm ringott, kiirhatatlan volt. Minden vágyam az volt, hogy ott éljek és dolgozzak a tudomány és az általános emberi kultúra javáért.

— Európa csaknem minden egyeteme meghívott a filozófia tanszékére. Mindenhol kaptam meghívást, csak egy ország volt, amely mellőzött: az én hazám, Magyarország! Fáj! De sebj! Szülőhazámhoz való ragaszkodásom megingathatatlan volt és valahányszor hazamentem szüleim meglátogatására, rajongó imádatlással csókoltam meg a földet, amelyen születtem.

— Amikor azonban felütötte fejét Magyarország a tisztaeszlári várvád, amikor az én szülőhazám világgá sikoltott a szörnyű vád, amikor láttam, hogy nemcsak a rövidlátó nép, de közismert publicisták is hitelt adtak a szörnyűségnek, — belémjajdult a lappangó, nagy seb, felülkerekedett bennem származásomnak, ősi népemhez és szép hittemhez való tartozandóságomnak nagyszerű tudata és nagy, nagy lelkitusa lelküldése után, elszakítottam magam Magyarországtól. Az az ország, amelyen megszülettem a tisztaeszlári várvád, nem lehetett többé az én hazám! Nem maradhattam meg egy olyan ország fiának, amely az én népem, őseim, szüleim és véreimnél engem ilyen égbekiáltó váddal megrágalmazott!

Önértékes védőbeszéd a zsidóság mellett.

Csupa tüzzel, remegő kezek gesztusával beszélt. Egy teljes órában keresztes, ragyogó szónoki erővel, tudományos argumentálással fejtette ki ezután a zsidóság erkölcsi és szellemi nagyságát és tisztaságát. Egy önértékes védőbeszéd volt a zsidóság mellett.

Hosszu, kínos csönd követte a megázó szavakat. A felfokozott, mámoros hangulatot fagyos leheletű dermedtség váltotta fel. Elillant az arcokról a nagyszerű jókedv rózsája és halovány, sápadt szín tapadt rájuk. A magyar cigány muzsikájára a kiábrándító bágyadtság hangfogója nehezedett. Mindenkin kényelmetlen lidércnyomás vett erőt.

Rákosi Jenő, akit a legérzékenyebben érintett Stein meglepetésszerű kirohanása, tüszikrákat szórt szeméből és

Steint, a nagy tudóst, a nagy embert, aki külföldön a tudomány terén elért nagy hírnevével dicsőséget szerzett hazájának is.

— Fájó szívvel látjuk azonban — fejezte be Rákosi szavait — hogy Ludwig Stein Magyarországnak e nagyszerű fia elhonosította magát és idegen földön fejté ki nagy tehetségének és tudásának áldását.

Kitört tetszéssel fogadták a jelen voltak Rákosi Jenő beszédét.

A hangulat már tetőfokára hágott, amikor Stein szóvalra emelkedett, hogy válaszoljon Rákosi szemrehányására. Magyarul kezdte szavait.

ideges rándulásokkal, ritmikusan mozgatta ujjait az asztal felszínén.

„Kitört belőle a zsidó”.

Még néhány erőltetetten szívélyes szóváltás a kényelmetlen csend után..... És felállott a díszes társaság a távozás időszerecséjének jeléül.

Nyomott hangulat kísérte a magyar csoportot a szép svájci város éjszakai homályba beborított utcáin. Csöndesen haladtak egymás mellett Rákosi Jenő és a kikerestelkedett Béla Henrik. Az utóbbi csakhamar megtöri a sokatmondó hallgatást:

— Kitört belőle a zsidó!

Ludwig Steinnek egyik bizalmas tanítványa, aki szintén hivatalos volt az estélyen, mellettük haladva közbeszól:

— De őszinte volt.

— Ha nem tudnám ezt, akkor mélyen sértve érezném magam — hangzott Rákosi válasza.

Mindenki érezte és tudta, hogy Rákosi Jenőt váratlanul kínos támadás érte. Mindenki tudta — csak maga Ludwig Stein nem.

Másnap este még az előbbinél is fényesebb ünnepség színhelye volt a szép Schönburg villa. Ludwig Stein, a fogadóbizottság elnöke nagyszabású estélyt adott a kongresszus összes résztvevőinek tiszteletére, amelyen megjelent a svájci Bundesrat is.

Elmarad a magyar delegáció.

Tizenegy órára járt már az idő. Kitűnő hangulat töltötte meg a pazar fényben uszó termeket, csak az egyik szalon keltett különös ellentétet a többivel szemben, ahonnan ideges léptek dobbanásai hallatszottak ki. Ludwig Stein, a házigazda nyugtalanul járt fel-alá a szalonban. Valami izgatta.

Benyit a professzor fiatal tanítványa. A mestere elébe siet.

— Wo sind, die Ungarn? Es ist schon halb 12!

A professzor tanítvány jól ismerte a helyzetet és azt is tudta, amit mestere nem tudott, hogy: Rákosi Jenőt érintette legkínosabban a tegnapi kirohanás, mivel a tisztaeszlári várvád idejében éppen a Rákosi lapja, a „Budapesti Hírlap” volt az amely igen kétértelmű magatartást tanúsított a váddal szemben és itt-ott uszított is.

— Wo sind die Ungarn?! — hangzott az egyre ingerültebb kérdés.

Minden nemzet delegációja ott volt már, csak a magyarok hiányoztak.

— Hagyjuk ezt máskorra! — kérlelte tanárát a fiatal filozofus.

— Nem, én tudni akarom! — hangzott a türelmetlen válasz.

A fiatalember erre világosan feltárta tanára előtt a tegnapi beszéde nyomán támadt helyzetet.

L. Stein megkönnyebbült.

— Nos, erre nem is gondoltam!

„Örülök, hogy éppen én mondtam meg....”

Felragyogott az arca. Egy párszor még végigmérte a tágas szalont, majd

hirtelen fordulattal megállott tanítványa előtt és ércesen ezt mondta:

— Nos, örülök, hogy éppen én voltam, aki az igazságot az arcukba vágta!

Végzőra megnyílik a szalon szőnyeges ajtaja és megjelenik a küszöbön Rákosi Jenő a magyar delegációval.

Érthető feszültség uralta a helyzetet. A hivatalos tisztelgés obligációjának eleget téve, néhány percre rá a magyar delegáció távozott is.

Danzig Hillél.

Tények, nem az üres szavak győzik meg arról, hogy

kötött árut, valamint női és férfi fehérneműt legolcsóbban a HELIOS-nál vehet.

1 pár női real nappa keztyű	Lei 240
1 „ férfi „	„ 260
1 drb. női reform nadrág	„ 60
1 pár Ia férfi zokni	„ 38
1 „ gyermek patent harisnya	„ 38/61
1 drb. jó minőségű női mellény	„ 190
1 „ Ia férfi gyapju mellény	„ 375
1 „ jó meleg nyak-sál	„ 60

Gyermek szvetterek, mackó ruhák, schálak, valamint csipkék és más rövidáru cikkek óriási választékban, vételkötelezettség nélkül tekintse meg raktárunk olcsó árait.

„HELIOS”

CLUJ, FÖTÉR No 7.

Farkas szoborral szembe.

Egy borotválás csak 2 Leibe kerül annak,

aki a RESZLING-féle késnélküli Ideál borotválóporral borotválkozik.

Csak 4 Leibe

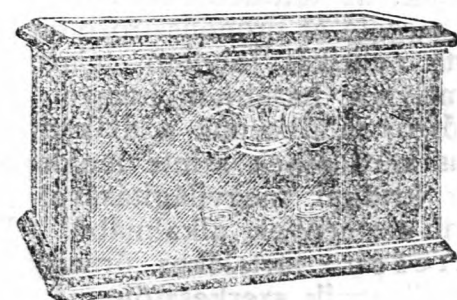
kerül egy borotválkozás a legújabb előállított Reszling-féle Ideál speciál borotválóporral, amely kellemes illatú s a legkényesebb szakállhoz is nagyon alkalmas és higiénikus. Használat után az arc bársónysíma lesz, minőségéért garantálók. — Kapható az egyedüli készítőnél:

RESZLING JÓZSEF

Cluj, Calea Regele Ferdinand N. 30.

Máramarosziget részére egyedüli elárúsító Glanczman Adolf állatszertár. A többi városokban minden drogeriában és gyógyszerüzemben kapható.

LOEWE RADIO

9 lámpás, teljesen árnyékolt készülék, 4 többszörös lámpával

3 darab kétszeres cső HF 29
1 drb. háromszoros cső RNF 7

A legmodernebb keretvevő

Minden jobb szaküzletben kapható

Vezérképviselő:
Ing. V. Vértes Arad
Kérje képes árjegyzékünket

Pénztempó

December első

Cluj-Kolozsvár tudósítójától.) N... érkezett Kolozsvárium ismeretes r... teszi felelőssé a... adóhátralékok... Erdélyszerte és... a-rendeletnek a... soknak egy soha... gyilkoló tempój... A kolozsvári adó... pontként állanak... lyeken egyre-má... a butorait, akik... kötelezettségük... eleget tenni. A... tért az adóbehaj... módjára és azót... tal udvara azza... lommal inkább... külvárosi zálogh... mint egy állami

Kiüritik

Ez a kiméletle... tegnap egy új f... lej adóhátraléka... egyik logismerte... volt kénytelen t... lóit örökre lehu... példa erre, hogy... adóbehajtó közeg... A miniszteri ren... és nem kétséges... let, hogy ez első... újabb fogják k... A kolozsvári... szinti helyiségé... gyűltek össze az... érzik a kiméletle... A lerongyolódott... loszvár társadal... formán képvisel... számú szoba alig... érkező kétségbee... újabb tömegeit... egyformán ott t... ságbeesés, minde... formán le lehet... ságot, hogy otth... betoppanhat az a... akkor, ha addig... egy hétre, vagy... talán csak épp... újabb haladékok... a feje fölött már... egyedüli, aki s... segíthetne, az ad... sével ereszti be... haladékokat kérök

Halad adjan

Beálló magyar... berek apró, verte... dik fel a várakozá... nek tulajdonképe... valami láthatatlan... volna ezeknek az... — Két kis gy... meséli az egyik... dolgozom és háro... behajtani rajtam... szolítást, hogy am... az adóhátralékom... Hát tehetek én r... keresztül, reggelt... csak 2800 lejt tu... vegyem én azt a

But szo

Egy ötös csopo... dom a mindenhat... bájába. Fényezés... szoba. Miniszteri... lene. A sarokban... mélyes szalongar... sendorfer-zongora... rény írósztal m... butorokat két na

A legújabb és legfinomabb k... díszek kapható

Nincs többet kegyelem és haladék az adófizetőknek

Pénzügyminiszteri rendeletről kiméleltlen tempóju adóbehajtási offenzíva indult meg

December elseje után semmi körülmények között sem adnak haladékot adófizetésre. Az existenciák százai leszi tönkre a kiméleltlen adóbehajtás

Cluj-Kolozsvár, nov. 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány héttel ezelőtt megkezdett Kolozsvárra a pénzügyminisztérium ismeretes rendelete, amely egyénileg teszi felelőssé az adóbehajtó közegeket az adóhatalmuk pontos beinkasszásiáért. Erdélyszerte és így Kolozsváron is ennek a rendelkezésnek a nyomán az adóbehajtásoknak egy soha sehol nem tapasztalt tempóju offenzívája indult meg. A kolozsvári adóhivatal előtt azóta naponta állanak meg a társaságok, amelyek egyre-másra szállítják be azoknak a butorait, akik az állammal szembeni kötelezettségüknek nem tudtak idejében eleget tenni. A kolozsvári adóhivatal ráért az adóbehajtásnak erre a drasztikus módjára és azóta a Farkas-utcai adóhivatal udvara azzal a sok beszállított limonddal inkább hasonlít egy jobbfajta bútoros állandóházhoz, vagy zsvásárhoz, mint egy állami intézményhez.

Kiírítják és lezárják a boltokat

Ez a kiméleltlen adóbehajtási offenzíva tegnap egy új fordulatot vett. 160 ezer lej adóhatalma miatt tegnap Kolozsvár egyik legismertebb női divatszalonüzlete volt kénytelen üzemét megszüntetni és rokkant öregekre lehozni. Ezek óta nem volt példa erre, hogy egy központi üzletet az adóbehajtó közegek itétek volna halálra. A miniszteri rendelet nem tűr kegyelmet és nem kétséges, ha nem jön más rendelkezés, hogy ez első üzletlezárást rövidesen többek fogják követni.

A kolozsvári adóhivatal egyik földszinti helyiségében egy utolsó kísérletre gyűltek össze azok, akik már a nyakukon érzik a kiméleltlen adóbehajtások lassóját. A lerongyolódott és elszegényedett Kolozsvár társadalmának minden rétege egyfajta képviselve van. A földszinti 3. számú szoba alig bírja befogadni az egyre tömegző kétségbeesett emberek újabb és újabb tömegeit. Mindegyiknek az arcán egyformán ott ül az aggodalom, a kétségbeesés, mindegyiknek az arcáról egyformán le lehet olvasni a szomorú valószínűséget, hogy otthon minden pillanatban betoppánhat az adóvégrehajtó és mi lesz akkor, ha addig nem sikerül megszerezni egy hétre, vagy legalább csak pár napra, talán csak éppen huszonnégy órára egy újabb haladékot. Ezeknek az embereknek a feje fölött már megperdült a dob és az egyedüli, aki sorsukon idig-óraig még segíthetne, az adóhivatali főnök, aki ötösével ereszt be magához az adófizetési haladékot kérők csoportjait.

Haladékot, csak haladékot adjanak

Beállok magam is a tömegbe. Kiszemberek apró, vértelen tragédiája göngyölködik fel a várakozás perceiben. Mindegyiknek tulajdonképpen ugyanaz a sorsa, mintha valami láthatatlan akarat uniformizálta volna ezeknek az embereknek az életét. — Két kis gyermekem vár otthon — meséli az egyik — egész nap mosdóban dolgozom és háromezer lej adót akarnak behajtani rajtam. Tegnap kaptam egy felhívást, hogy amennyiben ki nem fizetem az adóhatalmomat, elviszik a butoraimat. Hát tehetek én róla, hogy egész hónapra keresztről, reggeltől estig tartó munkával csak 2800 lej tudok megkeresni. Honnan vegyem én azt a rengeteg pénzt.

Butoraktár az adófőnök szobájában

Egy ötös csoporttal magam is besodródom a mindenható Velican adófőnök szobájába. Fényüzéssel berendezett hivatal szoba. Miniszteri fogadószobának is beillene. A sarokban egy komplett, hatszemélyes szalagarnitúra, mellette egy Bösendorfer-zongora, drága perzsák, egy szőnyeg íróasztal mögött pedig Velican. A butorokat két nappal ezelőtt szállították

be az adóhivatalba és most várják a többi ingóságokkal együtt közös sorsukat, az árverést. Egy zsidó özvegyasszony, ölében nyoszörgő gyermekkel, kezében szoknyája mögött, három nagyobbacska gyermekkel sirva könyörögte ki ezt a diszes helyet drága holmijai számára, ki tudja, hátha még sikerül az árverésig pénzre szert tenni és az ingóságokat visszaszállítani.

— Főnök ur — mondja az egyik. Két hónappal ezelőtt adtam be a felebbezésemet. Házadót vetettek ki rám, anélkül, hogy valaha is házam lett volna. A Magyar Színháznál voltam alkalmazva, az állásomat azonban elvesztettem és ma husz lej napi keresetemből élek. Az összes butoraimat lefoglalták nem létező házam adójának fejében. Már ki is tüzték az árverést. Haladékot kérek.

Nincs többet kegyelem

Amilyen magától értetődő a kérés, olyan meglepő a válasz.

— A pénzügyminisztérium rendelete szerint többé nincs haladék, — mondja Velican adófőnök. Ha a felebbezését eddig nem intézték el, az a maga baja. Az árverést megtartjuk, két napi terminust adok magának, menjen kérje meg a táblai elnököt, a törvényszéket, vagy tudom is én bárkit, — mondja idegesen Velican,

hogy felebbezését addig elintézzék, mert itt többé nincs kegyelem. Eddig adtam haladékot, többet nem adhatok, mert az állásommal jár.

A mosónő kerül sorra. — Nagyságos ur kérem, csak január elsejéig kérek haladékot, akkor mindent kifizetek.

A válasz itt is kategórikusan rövid és felebbezhetetlen. Egy közismert kolozsvári ügyvéd, akinek a Deák Ferenc-utcában van az ügyvédi irodája, kerül most sorra.

Itt az irodám kulcsa, egyebem nincs

— Főnök ur, én tovább nem bírom ezt a sok intervenciát és hajszát. Lefoglalták az egész irodámat. Minden berendezésem. Az ügyvédi irodámra háromszáz ezer lej fizettem rá. Egyedül saját jószágomból nem tudnám likvidálni ügyvédi irodámat. Adótartozásom fejében elhozom az irodámnak a kulcsát, tessék menjenek önk és folytassák tovább az üzletet. Kívánom, hogy maguknak több szerencsésük legyen velem, mint nekem.

És már indult is kifelé. Vajjon mit gondolhatott magában ez az ember ebben a pillanatban. És így perog tovább a feneketlen nyo-

moruságu Kolozsvár fekete filmje Velican ur szobájában, az adóalanyok sirnak, intervenciálnak, könyörögnek, szitkozódnak, néha ki-kiomlik belőlük a keserűség, Velican perceptor pedig egymásra teszi kezeit és idegesen, néha kétségbeesetten mondja:

— Meg vannak kötve a kezeim. Az állásommal játszom, nem tehetek semmit az érdekükben.

— Haláltánc ez uram, — mondja Velican, mikor végre leülünk egymással szembe.

Még csak most jön a java

— De ez még semmi. A java most fog következni. Elsejéig még adunk terminust, elseje után azonban nincs az a hatalom, amely a miniszteri rendelet szabadfolyásának gátat emelne. Naponta háromszáz végrehajtást eszközölnek, naponta háromszáz árverés van kitűzve. Ebből az üzemből a szív és a könyörület száműzetett. Aki elsejéig be nem fizeti adóhatalmát, annak menthetetlenül elárverezik vagyonát. Nagyon kérem, írja meg, hogy ne jöjjenek hozzám, ne kérjenek, mert nekem ez a szerepem, én nem tehetek többé semmit, nekem is családom van és én az állásommal játszom.

Támolyogva fordulok ki Velican főnök szobájából. Az öklömmel kell helyet csinálnjak magamnak, a szobák tömve vannak, mindegyiküknek haladék kell, ha csak egy hét, ha csak egy pár nap, ha csak talán huszonnégy óra is. A szobából kitünő kilátás van az udvarra, az udvaron pedig szomorúan egymás mellett tönkrement, likvidált adóalanyok nyomoruságos vagyonkaja megrögzött lábu asztalok, kopott szekrények, párnák és egyebek. Hogy is mondta Velican:

— Haláltánc ez és elsején kezdődik a java. Weinmann Vilmos.

Macedon-bolgár bandák pokolgépes merényletet követtek el az Orient-expressz ellen

Emberéletben nem okozott kárt a merénylet

Belgrad, nov. 22. A Nis—Szófia közötti vasútvonalon a jugoszláv—bolgár határvidéken, délkeletre Caribrod állomástól jugoszláv területen valószínűleg a macedon szervezethez tartozó bolgárok merényletet követtek el az expresszvonat ellen. A vasútvonalon tegnap este hét órakor, abban a pillanatban, amikor a vonat áthaladt a caribrodi állomáshoz közelebbi vasúti őrház előtt, pokolgép robbant. A merénylet következtében a pos-

takocsi kisiklott s a szerelvény megállott. A vasúti személyzet telefonon katonaságot kért a tettesek üldözésére, majd a vonat tovább folytatta útját.

A merénylet színhelyén ma reggel öt órakor újabb bomba robbant, de ez sem okozott kárt. A katonai osztagok átkutatták a vasúti vonal környékét s még egy reggel hat órára beállított bombát is találtak s ezenkívül számos fegyvertöltényt és két revolvért. Azt hiszik, hogy

a merényletet az expressz ellen macedon-bolgárok bandája követte el s azután visszazökött a határon át Bulgáriába.

Belgradban az a vélemény, hogy a macedonok a merénylettel zavarni akarták a Szófiában most folyó jugoszláv—bolgár határmenti birtokok rendezésére irányuló tárgyalások menetét.

A merénylet ügyében a vizsgálat még folyik.

A numerusz klauzusz és a zsidó kérdés szerepelnek a decemberi krajovai diákkongresszus napirendjén

Krajova városa garanciát kapott, hogy nem lesz rendbontás

Cluj-Kolozsvár, november 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) December első három napján Krajovában országos kongresszusra fognak összegyűlni az összes romániai főiskolák diákjai. A szomorú emlékeztető nagyváradi események óta ez az első alkalom, hogy az ország diáksága kongresszusra gyűl össze. Tavaly mint ismeretes, éppen ebben az időben kormányváltás volt, a kereszténydiákmozgalom főkorifeusai a választási agitációkkal voltak elfoglalva és így a tavalyi diákkongresszus tervét le kellett venni napirendről.

Az „Adeverul” a krajovai kongress-

zussal kapcsolatban megemlíti, hogy a helyi hatóságoknak sikerült garanciákat kapni a diákság vezetőinek részéről, hogy a kongresszust a legnagyobb rendben fegyelmettségben fogják megtartani. A krajovai hatóságok e biztosítékok birtokában megnyitották vendégszeretüket a kongresszusra összegyűlt diákok előtt és már javában folynak a város részéről is a kongresszus előkészítő munkálatai. Saját értesülésünk szerint a kolozsvári egyetem diáksága hatalmas diáktömeget fog felvonultatni ezen a kongresszuson. Ezt különben annál is inkább megtehetik, hiszen a kongresszusra utazó diákságnak külön vonatot bocsájtanak a rendelkezésükre és a kongresszus egész tartama alatt gondoskodni fognak ellátásáról.

Az „Adeverul” beszámolója alapján valahogy úgy illenek, hogy teljes megnyugvással tekintsünk a krajovai diákkongresszus elé. Nem hallgathatjuk el azonban azt, hogy a magunk részéről nagyon szeretnénk valami konkrét értesüléseket is szereznünk az „Adeverul” által említett állítólagos garanciákról. A kongresszus programjában ott szerepelnek még mindig a régi prob-

lémák. A numerusz klauzusz, a kisebbségi és főleg a zsidó kérdés. Ha már minden takarékosági politika ellenére államköltségen rendezik meg ezt nem kis megterhelést jelentő kongresszust elvárjuk, hogy a hatóságok a preventív intézkedések megtételénél kellő előrelátással és körültekintéssel intézkedjenek. Itt említjük meg különben, hogy a kongresszuson részt vesznek, Olaszország, Franciaország, Bulgária, Lengyelország és Törökország diáklevegátusai is.

A munkáskormány uralma óta növekedett az angol munkanélküliek száma

London, november 22. Az alsóház mai ülésén Snowden kincstári kancellár bejelentette, hogy az államadósság ez év október 31-én 7.554 millió fontsterling szemben az 1914 július 31-iki kb. 643 millió font sterlinggel. Bondfield közgazdasági miniszter egy interpellációra adott válaszában ismertette, hogy november 11-én a munkaközvetítő hivatalokban 146 ezer 342 munkakeresővel többet tartottak nyilván, mint június 10-én, amikor a munkáskormány uralomra került.

Hajfestés

„KOMOL” párisi hajfestőszer 18 természetes színárnyalatban létezik. Ezzel öszülő haját 15 perc alatt a legnagyobb biztonsággal az eredeti színére festheti vissza.

Kérje a „Komol”-t az Ön todrásznál. Vezérképviselt: Oradea, Str. Delavrancea 28. I., ahonnan díjtalan prospektust kaphat.

A legújabb és legszebb bécsi bőráruk, legfinomabb kozmetikai cikkek és ruhadíszek kaphatók hallatlanul olcsó árban, a **Plaja Unirii (Fő-tér) 25. szám alatt.**

Mikulás napra a meglepetések sorozatai vannak üzletünkben. Tudatjuk az igen tisztelt vevőinkkel, hogy e hó 26-án **fióküzletünk** Cal. Reg. Ferd. (Wesselényi-u.) 13. a. megnyitjuk.

gállott tanítványa...
y éppen én vol...
az arcukba vág...
k a szalon szö...
jelenik a küszö...
magyar delegá...
ralta a helyzetet...
s obligációjának...
rcre rá a magyar...
Danzig Hillel.
az üres...
zik meg...
ogy...
és férfi fehér...
ELIOS-nál vehet...
yü...
Lei 240...
" 260...
" 60...
" 38...
" 38t6l...
" 190...
" 375...
" 60...
kó ruhák, schálak...
rövidáru cikkek...
kötelezettség nél...
runk olcsó árait.
OS"
R No 7.
gy borotválás...
sak 2 Leibe...
erül annak...
-féle késnélkül...
l borotválkozik.
Leibe...
ás a legújabb...
Ideál speciál...
kellemes illatu...
álhoz is nagyon...
Használat után...
esz, minőségéért...
át az egyedüli...
YÓZSEF...
rdinand N. 30...
re egyedüli el...
dolf állatszertár...
nden drogueriá...
ban kapható.

ZSIDÓ KÖZÉLET

A „Népünk“ szenzációs heti száma.
A Wasserstrom Sándor szerkesztésében megjelenő „Népünk“ című zsidó hetilap 9-ik száma ma jelent meg szenzációs tartalommal. „Hitközségi választások előtt“ vezércikkében a nagyváradi orth. izr. hitközség választási problémájával foglalkozik kellő objektivitással. Folytatja az orth. hitközség harcát a beszercei Ort. Központi iroda elgáncsolási törekvéseivel szemben. Meggyőző érveket vonultat fel azon lehetetlen állapot igazolására, hogy a beszercei Ort. Központi Iroda vezetője nemcsak nem tudja, de nem is akarja az erdélyi ort. zsidóság érdekeit képviselni, sőt azokat egyéni érdekeinek megfelelő ellenkező álláspontjával és a kulisszák mögötti intrikálásokkal igyekszik elgáncsolni. Hozza ezzel kapcsolatosan az erdélyi ort. rabbiság álláspontját egy kiváló rabbi autoritás tollából. A wilchowitzi rabbinak a „Népünk“ mult számában leadott álláspontjára, az Aguda és Mizrahi közötti elvi differenciákra vonatkozólag, közli az erdélyi Mizrachista vezetők választát. A lap továbbiakban hosszú cikket szentel a Bné-Brith páholyának, foglalkozik egyben annak törekvéseivel és alapszabályaival. Báró Hatvany Bertalan nagy feltűnést keltő budapesti beszéde a cion munkáért, a vallásos zsidóság utjának közleménye, továbbá megdöbbentő cikkei a belgiumi, török, német és orosz antiszemizmusról, valamint Selzer József érdekes palesztinai cikke és egyéb hírek tartikják a „Népünk“ heti tartalmas számát.

A kolozsvári Izraelita Jótékony Nőegylet felhívása. A hideg évszak küszöbén az egyetnek fokozott mértékben van szüksége ruhaneműekre pártfogoltjai számára. Az elnökség ez uton kéri az emberbaráti érzelmű közönséget, hogy használaton kívül helyezett minden ruhaneműjét az egyetnek átengedni sziveskedjék. Szükség van gyermeknek és felnőttek való bármily ruhafélére és fehérneműre, valamint lábbelire, beleértve a csecsemőruházatot is. A tárgyak az egylet Gyermekotthonába (Cal. Victoriei 85. sz.) küldhetők, de levelezőlapon ugyanoda történő értesítés esetén saját megbízottjával el is hozhatja az elnökség, amely előre hálás köszönetet mond az emberszeretet várható megnyilatkozásaiért.

Az „Ezra“ Zsidó Főiskolai Hallgatók és Intellektuális Egyesülete f. hó 24-én, vasárnap délután pontosan 4 órai kezdettel, Calea Victoriei 29. szám alatti helyiségében rendezes taggyűlést tart. A tárgysorozat fontosságára való tekintettel minden tag pontos megjelenését kéri a vezetőség.

A WIZO kolozsvári szervezete kedden délután 5 órakor a Newyork kávéház kistermében tartja meg ünnepi közgyűlését. A közgyűlés programján szerepel dr. Otto Abeles, a finomtollú bécsi író, aki Herzl tragédiája címmel tart előadást a zsidóság nagy vezérének életéből. Az előadás után dr. Neufeld Jenőné, a szervezet elnöke tartja meg megnyitó beszédét, majd Öhlbaum Etus terjeszti be titkári jelentését a szervezet multévi munkájáról. A közgyűlés a WIZO szokásos teadélutánja keretében lesz megtartva.

Ma este fél kilenc órai kezdettel tartja meg a kolozsvári Zsidó Ifjúsági Blokk együttes teastélyét a Salom-klubban. Ez a teastély az első megnyilatkozása lesz a blokkba tömörült ifjúsági szervezetek egybetartozásának. A blokk felkéri a Barisszia, Aviva, Ezra, Mizrahi és a Somérszervezetek tagjait, hogy az estélyen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

A kolozsvári Mizrahi-szervezetek vasárnap este fél hat órakor a Sasz-Chevré imaház termében gyűlést tartanak, amelynek előadói a hagyományhű zsidóság aktuális problémáit fogják fejtegetni. A gyűlés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Megölte apját egy győri gazda, Győrből jelentik: Petrokovics Vilmos 26 éves gazda ma egyetlen fejszeapással agyonverte apját. A gyilkosság oka az, hogy az öreg Petrokovics feleségét többször bántalmazta, amit fia nem tudott végnézni.

A Heimwehr cáfolja, hogy puccsra készül

Bécs, november 22. Innsbrucki Heimwehr-körökből kategorikusan megcáfolják a Heimwehrrel kapcsolatban ausztriai és külföldi lapokban forgalomba hozott azon híreket, hogy a Heimwehr puccsra készülődik.

Politikai körökben hire jár, hogy a kormány az alkotmányreform letárgyalása után alkotmányos intézkedéseket készül foganatosítani a jobb- és baloldali fegyveres párhadseregek lefegyverzésére.

Lázadó matrózok kezükbe kerítettek egy angol csatahajót

Négy angol torpedórombolót küldtek ki a hajó felkutatására

London, november 22. A tengerügyi hivatal utasítást adott a Földközi tengeri angol flotta nagy torpedórombolójának, hogy induljon a Baron Elcho tehergőzönek használt régi csatahajó keresésére. A Baron Elcho titokzatos segélykérő jeleit felfogták s ebben a tengerészet vezetőinek a hajóról azt adták tudtul, hogy revolveres lázadó matrózok hatalmukban kerítették a hajót s ezért a parancsnokság sürgős segítségkérését kér. A csonkán érkezett rádiogram nem jelöli meg a Föld-

közi tengernek azt a pontját, ahol a gőzös jelenleg tartózkodik s felkutatása ezért nagy nehézségekbe ütközik.

Meg vannak győződve, hogy a szikratávirászt elkábították, vagy a leadó-állomást összerombolták, mert több segélykérő jelet nem fogtak fel. A hajó utáni kutatás intenzíven tovább folyik. Eddig semmi eredmény nincs. A Baron Elcho 4286 tonnás gőzös s a jelek szerint nem lehet messze az egyiptomi partvidéktől.

Tizenötezer főnyi tömeg tüntetett Szófiában Charon népszövetség főbiztos ellen

A tüntetések áterjedtek a bolgár vidéki városokra is

Szófia, nov. 22. Charon népszövetség főbiztos lakása előtt tegnap tüntetés volt. Tizenötezer főnyi tömeg vonult fel s az ország gazdasági megnyomorítása elleni tiltakozásul több, mint negyedórán át halotti csendben némaságával tüntetett. Incidens nem fordult elő.

A vidéki városokban is tüntetések voltak s a fővárosi tüntetésekkel egyidőben az ország többi nagy városaiban is megállott a termelő munka s a forgalom a jóvátétel elleni tiltakozás jeléül.

Ismét két vonatösszeütközés történt a regátban

Egy forgalmi hivatalnokot letartóztattak, de az államnak sokmillió kára van

Bucuresti-Bukarest, nov. 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma éjjel Braza állomás mellett két tehervonat összeütközött, 8 vagon összetört, mindkét mozdony tönkrement. A kettősvágány is megrongálódott. Két katona és egy fékező megsebesült. Popescu forgalmi tisztviselőt, akinek gondatlansága okozta az

összeütközést, azonnal letartóztatták. A kár többmillió.

Egy másik összeütközést Medea állomásról jelentenek, ahol egy tehervonat belefutott egy petróleumszállító vonatra. A kár itt is nagy, emberélet azonban nem esett áldozatul.

Egy iskolaigazgatót és egy béreslegényt gyanúsítanak a düsseldorfi tömeggyilkossággal

Súlyos konfliktus a düsseldorfi rendőrség bünygyi és rendészeti osztálya között — A rendészeti osztály kifart Koch bűnössége mellett

Düsseldorf, november 22. A düsseldorfi tömeggyilkosság ügyében újabb nyom merült fel. A berlini rendőrfőnökségre följelentés érkezett, amely egy Düsseldorf környéki leányiskola igazgatóját gyanúsítja a tömeggyilkosság elkövetésével. Ezt az igazgatót évekként ezelt egyszer már följelentették, mert merényletet követett el egyik növendéke ellen, a följelentést azonban akkoriban visszavonták, miután a kislány szülei megijedtek a botránytól. A följelentő nevét a berlini rendőrség nem tette közzé. Magát a följelentést azonnal továbbították a düsseldorfi rendőrségnek. A följelentő különös módon jutott erre a nyomra. A berlini lapokban egyre-másra jelentek meg a düsseldorfi tömeggyilkos különböző leveleinek fényképmásolatai.

A gyilkos a leveleket egy pedagógiai könyvből kiszakított lapokra írta és a följelentő a könyvlapokban fölismerete egy 15 évvel ezeltől megjelent düsseldorfi könyv lapjait. Ez a könyv a szóbanforgó iskolaigazgató doktori értekezése. A düsseldorfi rendőri bizottság csütörtökön délelőtt megkezdte a kutatásokat az új nyo-

mon, eddig azonban még semmi sem szivárgott ki az újabb nyomozás eredményéről.

Berlinből irásszakértők érkeztek Düsseldorfba, hogy megvizsgálják a tömeggyilkos leveleit és szétválasszák az igazi leveleket azoktól, amelyek nyilvánvalóan hamisítványok.

A düsseldorfi rendőrség bünygyi és rendészeti osztálya között egyébként súlyos illetékeségi konfliktus merült fel a már többször letartóztatott és minden alkalommal újból szabadonbocsátott Koch György 20 éves béreslegény személye miatt.

A rendészeti osztály már számtalanszor előállította Koch Györgyöt, akit a különböző gyilkosságok színhelyére vittek, Koch meglehetősen gyanússá tette magát egymásnak homlokegyenest ellentmondó vallomásaival, a bünygyi osztály azonban fantasztikumnak minősítette a rendészeti osztály jelentéseit és minden alkalommal újból és újból elrendelte Koch György szabadonbocsátását. A rendészeti osztály azt állítja, hogy a Hainel-gyár tövében talált rongydarab tényleg Koch György zsebkendője, amivel szemben a bün-

gyi osztály a rongydarabot portöröngy-nak minősítette. A bünygyi osztály azt a vallomást sem fogadta el hitelesnek, amelyet a rendészeti osztály egyik rendőrtisztje tett, bejelentve, hogy felismerte a telefonban Koch György hangját, aki álnév alatt a nyomozás állása után érdeklődött. A rendészeti osztály szerint alapos a gyanu, hogy a tömeggyilkos utolsó áldozatát, Hann Máriát is Koch György gyilkolta meg. Koch György legutóbb a Düsseldorf mellett fekvő Stindermalomban szolgált, Hahn Máriát pedig a malomtól nem messze fekvő erdőben találták meg.

Mettmabemben a rendőrség elfogott egy gyanús viselkedő fiatalembert, akit szintén gyanúsítanak a gyilkosságok elkövetésével. A fogoly az őrszobában őrltséget szinlel s értelmes válaszok helyett váltig azt hangoztatja, hogy a nyomozóközégek bizonyára őbenne is a tömeggyilkost sejtik.

Két havi fogházra és 8000 lej pénzbüntetésre ítélték az irredentizmussal vádolt rekrutákat

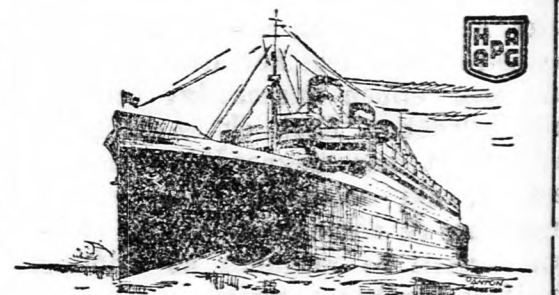
Cluj-Kolozsvár, nov. 22. Izgalmas pert tárgyalt ma a kolozsvári hadbíróház. A vádlottak padján Vas János, Szilágyi Lajos, Szilágyi Imre és Pásztor Sándor hadköteles legények ültek.

A négy legény a mult évben a szatmári Cercul de Recrutare előtt állott sorozásra. Szivszorongással néztek az életükben oly sorsdöntő szerepet játszó sorozás elé. A sorozás eredménye, mely kedvezőtlen volt számukra, igen lesújtó hatással volt rájuk. Keserű érzelmekkel tértek haza, Tasnádra. Utaközben újabb legényekkel találkozott, akik velük egy sorsra jutottak és amikor bevonultak szülőfalujukba, elkéserevésükben, valószínűleg illuminált állapotban, hangos irredenta-nótákra gyújtottak és a legtúzesőbb Kossuth-dalokkal verték fel a falu csendjét. Az irredenta-nótákkal nem elégedtek meg, hanem hangos szitkokat szórtak a hadseregbe, a cerculra és a sorozóbizottságra.

A tanuk hosszu sora vonult fel az izgalmas tárgyalásra, akik majdnem mind a vádlottak ellen vallottak. Az egyik tanu elmondta, hogy ő többször figyelmeztette a megfélekedezett legényeket és néhányszor fel szólította őket, hogy hagyják abba az irredenta dalok éneklését.

A tárgyaláson dr. Dunca és dr. Stateson látták el a védelem nehéz szerepét.

A hadbíróház méltányolva a lélektani motívumokat 2 hónapi fogházra és 8000 lej pénzbírságra ítélte az irredentizmussal vádolt legényeket.

Kitünő utazás
Hamburgból
A HAMBURG—AMERIKA LINE-vel
Délamerikába
(Argentina, Uruguay, Chile stb.)
Középamerikába
(Columbia, Venezuela, Cuba, Mexico)
CANADÁBA
és
Északamerikába
elsőrendű gőzösökkel. Kitünő elhelyezés és ellátás
Felvilágosítások és ismertető díjmentesen kaphatók:
Hamburg—Amerika Linie S. A. R.
Lazarovitz L. H. vezérigazgató
Cluj, Str. Regele Ferdinand 69
Timisoara, Str. Mercy 2
Bucuresti, Calea Grivitei No 185

Hirdessen az Uj Keletben

Ruhákat szintelenít, fest, tisztít 24 óra alatt **Czink, Cluj**

Száz
Pan
telje

Az új k

București-

Uj Kelet t

az egyszerű

lájja: „A bo

Halippa kö

miniszternek

bolsevizmus

hivatalos lap

a kormányb

zárkozott em

jelenésében

sok elszánt

ségből. Dip

kállt visel,

niszter az eg

ritkábban á

az új parl

szem sem ha

Halippát raj

és Beszarábi

földművesek

körül alakj

N

t

Pan Halip

ran több ol

azért, mert a

lyeket a Mar

bízott, ép oly

nak, mint eg

kor az új rez

kel vette át

kérdésünk te

Miért nem tö

irányban, ho

behozzák s

nyokat norm

— Nem fé

tük, — hogy

kormányzás

— A román

zatala, — vá

nem hónapok

lémája. Szeg

igen szerénye

rendelkezésür

— A kölcs

ki tudunkkal

tént ezzel az

— A pénz

tam meg, —

így csak egy

hattam fel.

Eg

he

— Meg 'az

tár (Casa Au

amelyen kere

talál végre a

január elsejév

Addig a köz

utagazgatóság

gyoni állagán

Ugyancsak n

Pénztár budg

lej fog a pén

utépítési és u

merem, igen

még így is na

ügyi miniszté

segvetése volt

azok az illeté

uj uttörvény

tett ki s am

lej jövedelme

Ezenkívül két

pénztárnak:

illetékek és a

bevételek, am

lejt hoznak. A

szesen tehát 40

nek az utpénz

állam évi 200

val járul hozz

összeg három

sokszorosodik

ötödik évben

elül lesz az a

szág saját ere

— Szakvélen

tak rendbeh

sem elegendő

ük közbe.

Kü

ség

— Már az el

Százmilliárd lej sem elegendő a romániai utak rendbehhozására

Pan Halippa reméli, hogy tíz éven belül teljesen rendbehozzák a romániai utakat

Az új közlekedésügyi miniszter lemondott a politikáról és egyedül tárcája ügyének szenteli működését

București-Bukarest, november 22. (Az Uj Kelet tudósítójától). A „Viitorul” az egyszerűség kedvéért csak így titulálja: „A bolsevik mosoly”, hollott Pan Halippa közlekedés és közmunkaügyi miniszternek annyi köze sincs talán a bolsevizmushoz, mint a liberális párt hivatalos lapjának. Beszarabiát képviseli a kormányban ez a hallgatag, magabizkos ember, akinek lényében, megjelenésében van valami a misszionáriusok elszántságából és magabizonyosságából. Diplomás mérnök, fekete szakállal visel, — egyetlen szakállas miniszter az egész kormányban, — a leginkább agál a miniszteri padon s az új parlamentben még egyetlenegy szer sem hallatta szavát. Pedig Pan Halippát ragyogó szónoknak mondják és Beszarabiában a miszticizmusra hajló földművesek valóságos mitosszal veszik körül alakját.

Nem hónapok, hanem esztendőkre kellene.

Pan Halippát az utóbbi időben gyakran több oldalról érte támadás. Főleg azért, mert a romániai országutakat, amelyeket a Maniu kormány az ő gondjaira bízott, ép oly lehetetlen állapotban vannak, mint egy esztendővel ezelőtt, amikor az új rezsim duzzadó reményekkel vette át a kormányzást. Az első kérdésünk természetesen az volt: Miért nem történt még semmi abban az irányban, hogy az országutakat rendbehozzák s hogy a közlekedési viszonyokat normalizálja a kormány.

— Nem fél miniszter ur, — kérdeztük, — hogy a rossz utakon elakad a kormányzás szekere?
— A romániai országutak rendbehozatala, — válaszolja Pan Halippa, — nem hónapok, hanem esztendők problémája. Szegény ország vagyunk, és igen szerények az eszközök, amelyek rendelkezésünkre állnak.

— A költségből 500 milliót utaltak ki tudunkkal utjavítási célokra. Mi történt ezzel az 500 millióval miniszter ur?
— A pénzt, sajnos, csak későn kaptam meg, — hangzott a válasz, — és így csak egy elenyésző részét használhattam fel.

Egy milliárd száz milliárd helyett.

— Meg azután az autonóm utpénztár (Casa Autonoma a Drumurilor), amelyen keresztül az utak rendbehozatalát véghez akarjuk vinni, — csak 1930 január elsejével kezd meg működését. Addig a közmunkaügyi minisztérium utigazgatósága az Autonóm Pénztár vagyoni állagának elkészítésén dolgozik. Ugyancsak most készül az Autonóm Pénztár budgetje. 1930-ban 600 millió lej fog a pénztár rendelkezésére állani utjavítási és utjavítási célokra. Ez elismerem, igen szerény összeg, azonban még így is nagyobb, mint a közmunkaügyi minisztérium eddigi egész költségvetése volt. A pénztár jövedelmét azok az illetékek képezik, amelyeket az új utótvény petroleumtermékekre vetett ki s amelyek havonta 20 millió lej jövedelmet hoznak a pénztárnak. Ezenkívül két jövedelmi forrása van a pénztárnak: Az áruszállításra kivetett illetékek és a közfuvarozásból származó bevételek, amelyek évenként 160 millió lej hoznak. A különböző illetékek összesen tehát 400 millió lejt eredményeznek az utpénztár számára, amelyhez az állam évi 200 millió lejes szubvencióval járul hozzá. Remélem, hogy ez az összeg három-négy éven belül megsokszorozódik és számításom szerint az ötödik évben már egy milliárd lejen elül lesz az összeg, amelyet az ország saját erejéből ad utjavítási célokra.

— Szakvélemények szerint a romániai utak rendbehozatalához 100 milliárd nem elegendő miniszter ur, — vetették közbe.

Külföldi konzorcium segítségével építik át az utakat.

— Már az elmúlt évben tárgyalásokat

kezdettem külföldi pénzcsoportokkal, tudatában vagyok annak, hogy az utpénztár rendelkezésére álló összegek távolról sem elegendők egy nagyszabású utépítési kampány lefolytatásához. Röviddel ezelőtt megállapodást kötöttünk egy külföldi konzorciummal 81 hid rendbehozatalát illetően. Ezek a munkálatok két évig fognak tartani és circa több mint egy milliárd lejt szükségesnek. 15 millió kilogramm ércre van szükség a 81 hid rendbehozatalához. Ugyanekkor előzetes megállapodást kötöttünk a Steward angol pénzcsoporttal egy nagyszabású és hosszulejratu kölcsön lekötésére vonatkozólag. Belföldi vállalatokkal is tárgyalásokban állunk és amennyiben az Autonóm pénztár nem fogják akadályozni munkájában, úgy remélem, hogy tíz esztendő alatt a nyugati civilizált államok nivójára fogjuk emelhetni a romániai országutakat. A falusi lakosságra kivetett jövedelmi adók évenként több mint 1 milliárd

lejt eredményez, amelyből a megyei utak rendbehozatalát kezdjük meg az 1930. esztendőben.

A politikamentes miniszter.

— Mint közlekedésügyi miniszter, az államvasutakkal milyen kapcsolatainak vannak?

— Alig a napokban vettem át a közmunkaüggyel egyesített közlekedésügyi tárca vezetését. Gafencu alminiszterrel együtt most tanulmányozom az államvasutak problémáját és rövidesen kidolgozom munkaprogramomat.

— Mi a véleménye miniszter ur a politikai helyzetről?

— Nem politizálok...

— Miniszter ur, fölöttébb érdekelne, ha autentikus forrásból tudhatnánk meg, hogy mi igaz azokból a harcokból, amelyek a kormányzópart beszarabiái frakciójában dunnak?

— Amióta miniszter vagyok, engem

Szokolov kihallgatáson jelent meg Mária királyné Maniu és Mironescu miniszterek előtt

December 1-én érkezik meg Kolozsvárra Szokolov

București-Bukarest, november 22. (Az Uj Kelet tudósítójától). Nachum Szokolov, a Cionista Világszervezet végrehajtóbizottságának elnöke ma délután audiencián jelent meg Mária királyné előtt. Az özvegy királyné igen szívélyesen fogadta Szokolovot, akit már a négy évvel ezelőtt romániai látogatásából ismer és hosszabban elbeszélgetett a cionista vezérrel. A ciroceni királyi palotából a miniszterelnökségre hajtott Szokolov, ahol Maniu miniszterelnök fogadta audiencián. Maniu a palesztinai helyzet és felől érdeklődött és informáltatta magát az aktuális zsidó problémákról. Vé-

gül Mironescu külügyminiszter fogadta Szokolovot, majd délelben a külügyminisztérium bankettet rendezett az illusztris vendég tiszteletére az Athene-Palace nagytermében. Délután négy órakor Szokolov fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt hosszú expozét tartott a palesztinai helyzetről, este pedig résztvett a Coral-templom ünnepi istentiszteletén.

Szokolov egy hétig lesz a bukaresti zsidóság vendége, majd Románia nagyobb városaiba, így Kolozsvárra is ellátogat. A Jewish Agency és a Keren Hajeszod kolozsvári kuratóriuma tegnap este tartott ülésén foglalkozott

a zsidó vezér erdélyi utjának és fogadtatásának előkészítésével. A megállapított program szerint Szokolov december 1-én vasárnap délelben a bukaresti expresszrel érkezik Kolozsvárra. Az alkalomán Kolozsvár összes zsidó szervezeti és testületének képviselői fogadják Szokolovot. Délután 4 órakor Szokolov jelenlétében alakul meg az erdélyi Jewish Agency. Este nagyszabású gyűlést rendez a Jewish Agency, amelynek keretében Szokolov nagyszabású expozét tart a palesztinai helyzetről. Kolozsvárról Nagyváradra, majd Aradra és Temesvárra látogat el Szokolov.

Luke alkormányzó a parlamenti vizsgálóbizottság előtt

A palesztinai zsidó nemzeti tanács gyöngeséggel és gyávasággal vádolja a kormányt. Kish ezredes a palesztinai rendőrség átszervezésének szükségességéről

Jeruzsálem, november 22. Palesztinában a nyugalom még mindig nem állott helyre s a kormány gyöngesége és kétszínű magatartása továbbra is bizonytalanná teszi a helyzetet. A kolóniák környékén az éjszakai lövöldözések mindennaposak. Jeruzsálem kerületi rendőrbiztosa magához hívatta a főműtít és három más arab előkelőséget, akikkel közölte, hogy személyükben teszi őket felelőssé a további eseményekért. Az arab nacionalisták meggyilkoltak két arabot, akik a zavargások idején zsidóbarát magatartást tanúsítottak és egy arab bombarejtegetőt a rendőrség kezére juttattak.

A palesztinai zsidó nemzeti tanács tiltakozása

A palesztinai zsidó nemzeti tanács (Vaad Leumi) kedden tartott rendkívüli ülésén elhatározta, hogy közölni fogják a főkormányzóval a zsidó lakosság ama meggyöződését, hogy az anarchikus helyzet okát a kormány gyöngeségében látják. Követelik a főkormányzótól, hogy léptesse életbe a legszigorubb intézkedéseket a terror elnyomására. A Vaad Leumi tiltakozott az ellen, hogy a kormány egyes tagjai mint magánszemélyek tárgyalásokat folytatnak arab vezetőkkel a palesztinai parlament megerősítésében. A határozat leszögezi, hogy ilyen koncessziók felajánlása azt jelentené, hogy a kormány meg akarja jutalmazni a pogromhősöket. A Vaad Leumi felhívást intézett Palesztina egész zsidó lakosságához, amelyben fegyelmezett magatartásra és megbont-hatatlan egységre hívja fel őket. A Vaad Leumi elnökévé egyébként újból Pinchas Ruttenberg mérnököt választották meg.

Az arab rendőrség szabotázsja.

A zsidó lakosság szentül meg van győződve, hogy a legutóbbi támadások tetteit azért nem lehetett eddig kézrekeríteni, mert az arab rendőrség egyszerűen szabotálja a nyomozást. A dr. Ticho elleni merénylet ügyében letartóztattak ugyan negyven arabot, de egyiknek a bűnössége sem derült ki. A merénylők kézrekerítésére kétszáz fontsterling jutalmat tűztek ki.

A Zsidó Távirati Iroda munkatársa megkérdezte Kish ezredest, a cionista exekutive tagját, véleménye szerint miként lehetne a zsidó lakosság hathatós védelmét megoldani. Kish ezredes a következőket válaszolta:

— Mindenekelőtt reorganizálni kell a rendőrséget, amely testületbe több zsidó és angol hadviselt jelentkezőt kell felvenni és gondosan meg kell válogatni az emberanyagot, amelynek elegendhetetlen előfeltétele a rendőrelgység fizetésének felemelése. A zsidó kolóniákat fel kell fegyverezni, mert ez a közrendre semmi veszélyt nem jelenthet. A zsidók még soha sem támadtak meg arab falut és épen ezért kell meglegyen a joguk az arabokkal szemben a fegyverviselésre.

— A cionista exekutive a maga részéről megtette a szükséges lépéseket a zsidó lakosság védelmére. Állandó őrségeket tartunk fenn a zsidó kolóniák között, amely célra a kormány ötezer fontot, a zsidó Nemzeti Alap kétezer fontot és maguk a kolonisták és a munkásszervezet is nagyobb összeget adtak. A kormány ezenkívül megtette

az intézkedéseket, hogy a kolóniák közötti telefonvonalakat kiépítse. A bizottság helyreállítása céljából azonban a legfontosabb intézkedés a kormányra vár, mégpedig az arab agitációnak gyors letörése.

Luke alkormányzó a bíróság előtt.

Az angol parlamenti vizsgáló bizottság tegnap hallgatta ki a nagy per koronatanuját, akit a zsidó közvélemény a főbűnösnek tart: Luke alkormányzót, aki a zavargások idején a távollévő főkormányzót is helyettesítette. Luke kihallgatását későbbre várták, de az alkormányzó önként jelentkezett korábban a vallomástételre.

Luke mindenekelőtt ismertette azokat az intézkedéseket, amelyeket a rend fentartása érdekében foganatosított.

— Az általam követett irányzatot — mondotta — nem a gyávaság, mégkevésbé a gyengesség diktálta, hanem a politikai belátás. Amikor a pillanat úgy kívánta, tulleptem a fennálló előírások kereteit is, amennyiben a katonai megerősítésekért London megkerülésével, közvetlenül Egyiptomhoz fordultam, holott nekem csak Londontól lett volna jogom katonai megerősítést kérni.

Luke ezután részletesen vázolta az események lefolyását, majd igen figyelemre méltó és néha megdöbbentő válaszokat adott a cionista szervezet jogi képviselőinek keresztkérdéseire. A szenzációkban bővelkedő vallomás részleteit holnap számunkban fogjuk közölni.

Igy van ez jól.
Lefekvés előtt Aspirin-tabletták biztosan megszüntetik a fájdalmakat. Azonban valódi Aspirin-tabletták legyenek, az eredeti "Bayer" csomagolásban a "Bayer"-kereszttel. Minden pótstert erőlyesen utasítsunk vissza, mert csak így várhatunk a tablettáktól biztos hatást.

Az Aspirin tabletták egyedülállóak az egész világon.

Azon voltam és vagyok, hogy munkámmal a közjót: a többségi és kisebbségi lakosság érdekeit egyaránt szolgáljam". (k. r.)

november 23
bot portöröröngy...
ügyi osztály azt...
hitelesnek, amelyet...
rendőrtisztje tett...
erte a telefonban...
aki álnév alatt a...
klődött. A rendé...
s a gyanu, hogy...
szatát, Hann Máriát...
meg. Koch György...
lett fekvő Stinder...
Máriát pedig a...
erdőben találták

és 8000 lej...
lték az irre...
lt rekrutákat

22. Izzalmas pert...
adbíróság. A vád...
Szilágyi Lajos,
Sándor hadköteles

évben a szatmári...
állott sorozásra...
az életükben oly...
sorozás elé. A so...
dvezőtlen volt szá...
al volt rájuk. Ke...
za, Tasnádra, Ut...
találkoztak, akik...
és amikor bevo...
elkeseredésükben...
llapotban, hangos...
és a legtúzesebb...
el a falu csendjét...
m elégedtek meg...
szórtak a hadse...
szóbizottságra...
mult fel az izgal...
nem mind a vád...
egyik tanu elmon...
figyelmeztette a...
és néhányszor fel...
ják abba az ire...

és dr. Statesou...
szerepét.

ra a lélektani mo...
gra és 8000 lej...
antizmussal vádolt

zás...
gból...
RIKA LINE-vel...
kába...
(Chile stb.)...
rikába...
(Cuba, Mexico)...
ÁBA...
rikába...
űnő elhelyezés és...
etők díjmentesen

linie S. A. R...
zérigazgató

Ferdinand 69...
Mercy 2...
vitei No 183

Keletben

Cluj

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánászi zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. 11. Junie 12.
Az Uj Kelet cikkeit utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Keren Hajjeszód miting Désen.
Közölte volt már az „Uj Kelet”, hogy Dr. Otto Abeles és Zwi Lewanon szombaton este tartandó meeting keretében fogják Dési zsidóságával a palesztinai országépítés aktuális eseményeit és a zsidóság problémáit ismertetni. Ez az előadás, amely elé a dési zsidóság nagy érdeklődéssel néz, a zürichi napok és a palesztinai események után olyan kérdéseket fog felélelni, amelyek most nemcsak a világ zsidóságát, hanem az egész keresztény közvéleményt is foglalkoztatják. Az előadást követni fogja számos rendezvény, amelyek eseményekben gazdag hétté avatják azokat a napokat, amíg a Keren Hajjeszód ezen két kiváló delegátusa a dési zsidóság vendége lesz. Vasárnap 24-én, d. u. Zwi Lewanon, a WIZO dési csoportjában fogja bemutatni a galuth zsidó asszonyának visszaszerezését. A hét folyamán még több rendezvény keretében lesz alkalmuk Dési zsidóknak a kitűnő szónokokat hallani.

Épül az új vasutvonal Firenze és Bologna között. Bolognába jelentik: A Firenze és Bologna közötti vasutvonal munkálatai tervbe vett tempóban haladnak előre. Három alagút furására van szükség, amelyek összes hossza 37 kilométer lesz. Leghosszabb lesz ezek között az Appenineken átvezető 18 és fél kilométeres alagút. Ezenkívül több mint negyven hidat, viaduktot kell a vonalon építeni. A vasutvonal 1932-ben lesz készen s a Marcia su Roma napján fogják felavatni. E vonalon lesz a világ leghosszabb kettősvágányu alagútja. Az összes építési költségek 1 milliárd 6 millió lírát fognak kitenni.

Megtalálták II. Amenhotep fáraó feleségének sírját. Londonból jelentik: Kairóból jelentik, hogy a newyorki Metropolitan Muzeum egyiptomi kutató expedíciója Et Tebben romjai környékén megtalálta II. Amenhotep fáraó feleségének sírjába vésett sírját. Megállapítást nyert, hogy a sírt már a temetést követő években kirabolták, de azért sok régi emléket találtak a lelet helyén.

Flamand lesz a genti egyetem. Brüsszelből jelentik: A minisztertanács tegnapi ülésén eldöntötték a genti egyetem flamanddátételét. Ezzel a kormányválság veszélye elhárult.

Nem gyilkolták meg Nadir khánt. Párisból jelentik: Az afgán követtség megcáfolja azt a hírt, hogy Nadir királyt Kabulban meggyilkolták volna.

Az időjárásban változás nem várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint az időjárásban lényeges változás nem várható. A hőmérséklet Budapesten ma délelőtt 8° Celsius.

Clemenceau nyugodtan töltötte az éjszakát. Párisból jelentik: Clemenceau az éjszakát nyugodtan töltötte. Alapota még mindig komoly aggodalomra ad okot.

Argentínában halálos végű összetűzés volt a munkások és rendőrök között. Párisból jelentik: A Havas távirati iroda buenos-ayresi tudósítója jelenti, hogy az argentinai Saint-Franciscóban és Cordobában sztrájkoló munkások és rendőrség között összeütközés támadt, melynek során a karhatalom sortűzet adott le. Öt munkás meghalt, számos súlyos sebesülés történt.

NIVEA-CREME

nappali és éjjeli krém egyben.

Nappal megóvja bőrét a zord idő káros behatásaitól. Ellenében a zsíros Coldkrémekkel, teljesen behatol a bőrébe, anélkül azonban, hogy a legkisebb fényt hagyná maga után. Ezenfelül igen alkalmas puder alá, amennyiben megakadályozza a porusok eltömését a puder által; a puder jobban tapad a bőrön és általa könnyebben eltávolítható. Éjjelen át működik a bőrvédő eucerin, amely csakis a Nivea-Cremében van meg, táplálja a bőrt, megfiatalítja, erősítve és ápolva a szöveteket. A Nivea-Creme intensíven behatol a bőrébe, anélkül, hogy fényt hagyná maga után.
Dobozok Lei 10.-, 16.-, 24.-, 34.-, 42.- / Tubusok Lei 30.- és 45.-
Emil Ziegler, Braşov-Brassó, Vasut-uca 43

Meghalt Blank Moritz a Marmarosch és Blank elnökigazgatója

Cluj-Kolozsvár, nov. 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Pénteken reggel Bécsben, Cott-ge-szanatórium egyik külön-szobájában Románia közgazdasági életének történeti jelentőségű vezető egyénisége hunyta le örökre szeméit. Blank Moric, a Marmarosch, Blank & Co. bankcég megalapítója és hosszú évtizedeken át vezére halt itt meg nehéz, hónapok óta tartó haláltusa után. Ma reggel távirat érkezett a Banca Marmarosch bukaresti központjához, amely jelentette a kimagasló pénzügyi szakember és emberbarát halálát.

A gyászhirot nyomban közölték a ház számos külföldi és vidéki fiókjával, a vállalatokkal, amelyeknek a megboldogult elnöke, aieelnöke, vagy igazgatási tagja volt és mindenütt kitűzték a gyászlobogót.

Blank Moric, akinek Románia önállóságának pénzügyi és gazdasági rendezése körül az 1878-as történeti jelentőségű évben és később is elévülhetetlen érdemei vannak, 1848-ban született Piteştiben. Apja egész Moldvában és azon túl is híres talmudista és zsidó közeleti férfi volt, aki fiát hagyományos szellemben nevelte, de egyúttal világi ismeretre is oktatta. A fiatal Blank Moric műveltsége, üzleti korrektsége, koncepciói nagyvonalúsága révén gyorsan megismertette és megbecsültette magát a fejlődő új Románia vezető köreivel, akiket nem egyszer világszerte föl a zsidóság fontos közgazdasági szerepéről.

Hatvan évvel azelőtt a huszonegy éves

fiatalember Bukarestben bank és váltóüzletet nyitott. Nem nagyobb, mint amilyen Európa délkeletjén minden városban tucatszámra működik. Blank Moric azonban nem elégedett meg egyszerű üzletkötésekkel, valúttakkal való tranzakciókkal. Az ország gazdasági fejlődésének elősegítését hivatásul és életéljával tekintette és magasabb irányelvek vezették munkájában.

1923-ban, hetvenöt éves korában az ernyedetlen szorgalmu és nagy koncepciójú Blank Moric visszavonult a cég vezetésétől és az aktív irányítást egyetlen fiának Blank Arisztidnek engedte át. Azonban a cég ügyeivel állandóan kapcsolatban maradt és a közgyűléseken tartott föl-szólalásait nagy figyelemmel és megkülönböztetett respektussal hallgatták. A bank elnökigazgatói méltósága mellett elnöke volt mindhalálig közel husz igen tekintélyes, országos jelentőségű vállalkozásnak.

Egy év óta súlyos aggkori betegség vett erőt rajta és a bécsi Cottage sanatóriumba vonult vissza, ahol Bukarestből minden vasárnap föl látogatott hozzá rajongásig szeretett Arisztid fia. A szomorú hír vétele után pénteken ismét expresszrel utazott Bécsbe, immár az apja halálós ágyához. Blank Moric holttestét Bukarestbe hozzák és a bankház központi épületének aulájából kísérik a családi sírbolt örök nyugalomára. Arisztid fián kívül két özvegy leánya és nagy család gyászolja Blank Moricot.

Drágább lesz a gyémánt és a briliáns. Antwerpenből jelentik: A gyémántkőszőrősiiparban történt leépítéseket azzal magyarázzák, hogy Angliában a nyersanyagárakat ötven százalékkal emelték. Szakkörök szerint a gyémánt- és briliánsáruban drágulás várható.

Orvosi hír. Dr. Berner Mór bőrvérgyógyász, urológus specialista, a bécsi bőrgyógyászati klinika volt orvos, rendelőjét Tg.-Mures-Marosvásárhely Str. Sft. Gheorghie 25. sz. alatt megnyitotta. Rendel d. e. 11-12 és d. u. 3-6-ig. Nőknek külön d. e. 10-11-ig.

Három csecsemő-holttestet találtak egy glasgowi özvegy kofferében. Londonból jelentik: A glasgowi Apsey-place-on egy héttel azelőtt halt meg egy Mrs. Simpson nevű özvegy magánzónó. Pár nappal a temetése után Simpsonné rokonai az egyik bőröndben három csecsemő-holttestet találtak. Minden jel amellet szól, hogy Simpsonné fojtotta meg csecsemőit, hogy szegényét rokonai előtt titokban tarthassa.

A feleséggyilkossággal vádolt Fellner András újra megnősült. Budapestről jelentik: Fellner András Henrik, akit különváltan élő felesége, Schaeffner Kitty meggyilkolásával vádoltak s aki néhány napos letartóztatás után a vádak alól tisztázta magát, tegnap házasságot kötött Budapesten Koch Gertruddal. A házasság-

kötés azért késett mostanig, mert a bécsi anyakönyvi hivatal mindeztideig megtagadta Schaeffner Kitty halotti bizonyítványának kiadását, mert a legutóbbi időkig nem tartotta kétségtelenné a linzi vadaskertben meggyilkolt hölgy és az eltűnt Schaeffner Kitty személyazonosságát.

Uj gyógymód — anilin-festékekkel. Padovából jelentik: A klinikán most vizsgálja felül egyetemi tanárokból álló bizottság egy orvos gyógymódját, aki anilin-festék kezeléssel már eddig is számos betegét meggyógyította. Megállapítást nyert, hogy a gyógyszer az infekciók továbbterjedését tényleg megakadályozza és a baktériumokat is megöli. A 4 százalékos lila methylanilinoldat a sebek összehúzódsát idézi elő. A kezelést a bizottság több héten át fogja ellenőrizni.

Kilakoltatási pert indított egyik lakója ellen, mert „kiszértet” jár hozzá. Berlinből jelentik: A Taurogenstrasse egyik bérházának tulajdonosa kilakoltatási pert adott be egy lakója ellen, kinek családjához, amint a háztulajdonos keresetében előadja, visszajár kísértetni egyik elhalt rokonának szelleme. A háztulajdonos szerint háza kísértet-tanya hírébe jutott s értékesökkenést szenvedett. Nagy érdeklődéssel várják a birói döntést a perben, mert nem kevesebbet kívánnak ezuttal a bíróságtól, mint azt, hogy döntse el, vannak-e szellemek vagy sem.

Az Uj Kelet szatmári fiókszerkesztősége és fiókiadóhivatala mai naptól visszaköltözött régi helyiségébe. (Piața Bratianu, Deák-tér 7 szám, Gólyaárúház-udvar, telefon 11.) Kérjük ottani m. t. ügyfeleinket, hogy lapunk érdekkörébe vágó mindennemű szellemi és adminisztratív természetű ügygel: tudósítási anyaggal, hirdetéssel, előfizetéssel, valamint ezek díjainak befizetésével ezentul ide sziveskedjenek fordulni.

Pola Negrit 65.000 dolláros adócsalással vádolja az Egyesült Államok kormányát. Newyorkból jelentik: Az Egyesült-Államok kormánya 65.000 dolláros kártérítési pert indított Pola Negri ellen, akit azzal vádolnak az amerikai pénzügyi hatóságok, hogy adófizetésénél 65.000 dollárral kevesebbet fizetett az Egyesült Államokot, mert adóvallomását rendszeresen meghamisította.

Óránként százötven mérföldes sebességgel fognak rohanni az amerikai villamosvasutak. Londonból jelentik: Newyorkból jelentik, hogy a Pennsylvaniai vasutársaság a Washington-Philadelphia-Newyork vasutvonalat villamosítani akarja. Megkezdték 150 olyan villamosmozdony gyártását, amelyek óránként 150 mérföldes gyorsaság kifejtésére képesek. A költségek 10 millió dollárra fognak rugni.

Óriási károkat okozott az új-skóciai és új-fundlandi szökőár

Newyork, nov. 22. A földrengés-nyomás támadt szökőár Uj-Skóciában és Uj-Fundlandban 28 emberéletet követelt. Az új-fundlandi, St. Johnsból érkezett jelentések szerint Burin környékén harminc kilométeres körzetben a károk igen jelentősek. Lordscowe és Lamalipe községekben a partmenti házakat összes lakóikkal együtt elsodorta a szökőár. A községek katasztrófájáról a Portia gőzös szikratávirója adta le az első jelentéseket. Port Aurbasban az ár pusztításai szintén jelentősek.

Legelterjedtebb, legjobban bevezetett, hangnélküli, könnyűjárású gépirónok kedvence a masszív

ROYAL

irógépek.

Képviselete
Mechanika

Rádiók nagy raktára

Halász Boriska, Targul-Mures

Park Szálloda

Timisoara-Temesvár Strada Gare (Vasut-uca) 2. sz. - Telefon 7-50

BÉRIE:
Burger Lajos

A pályaudvar közvetlen közelében a modern követelményeknek teljesen átalakított

Park Szálloda

az összes regáti, erdélyi és bánati nagyke- reskedők, kereskedők és utazók találkozó helye. Családi kényelemmel berendezett, kifogástalan, tiszta szobák, fürdőszobák-szobák, elsőrendű étterem, interurban telefon, fodrász műhely, Safe és stb.

Mérsékelt, alacsony árak! pontos kiszolgálás!

Ajándékozza meg teljes bizalmával azt a kereskedőt, aki

DURA

elemmel szolgálja ki, mert ez a kereskedő minden más áruból is csak a legjobbat tartja raktáron s így mindenben az Ön érdekeit képviseli

Dura, Timisoara

A madarat a tolláról...

Az embert barátjáról...

és a kereskedőt árujáról lehet megismerni

Közgazdaság

Erdélyben és Bánátban csak Kolozsvárt és Temesvárt lesz tőzsde

Cluj-Kolozsvár, november 22. A Kereskedelmi és Iparkamarák Országos Szövetsége a napokban tartotta meg Bukarestben közgyűlését, amelyen megválasztotta az új vezetőséget. A szövetség új elnöke Manolescu Mihály volt pénzügyminiszter helyettes, a szövetség interimár bizottságának elnöke lett, míg az új alelnökök Popa Apostol a galaci, V. Orghidan a bukaresti és Negrutiu Ioan a kolozsvári kamarák elnöke.

Az újonnan megválasztott vezetőségnek első dolga volt, hogy az immár égetővé vált tőzsdék ügyét rendezze és megszerkesztesse azt az avizót, amelynek alapján a pénzügyminiszterium ki fogja adni az egyes tőzsdék koncesszióját. Az avizóban a kamarák szövetsége az erdélyi és bán-

sági tőzsdék ügyében úgy döntött, hogy csak Kolozsvárt és Temesváron létesíthetnek tőzsdéket, míg a többi városok igényét mellőzzék. Ennek a tőzsdének a körlete olyan beosztású lesz, hogy a kolozsvári tőzsdéhez fog tartozni Erdély északi része Brassától Máramaroszigetig, a temesvári tőzsde üzletkötési körzete pedig a Bácság és Arad megye egészen Nagyváradig.

Ertesülésünk szerint a pénzügyminiszterium már a közeli napokban ki fogja adni a tőzsdék koncesszióit és ezért az illetékes kamarák már most megkezdik a tőzsdék szervezését és így valószínű, hogy ez a két tőzsde már január elsejével megkezdheti működését.

A kolozsvári Sfatul Negustoresc vasárnap tiltakozó gyűlést tart a kíméletlen adóbehajtások ellen

Cluj-Kolozsvár, november 22. (Az Új Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelőtt tíz óra körül a kolozsvári Sfatul Negustoresc az ó utcaiban lévő székházában nagy demonstrációs közgyűlésre hívta össze tagjait. Rendkívüli közgyűlés egyedüli programját a féktelen adóbehajtások elleni akciók fogja képezni. A kolozsvári kereskedők egyöntetűen a legmélyebb felháborodással értesültek arról, hogy az adóhajtók közegek, mint azt már tegnap hírtük, 160 ezer lejes adóhátralék fejében egy Unió-utcai divatkereskedő cég nyílását bezárták és hogy az üzletbezárást minden található ingósággal és val együtt az adóhivatára szállították.

A kolozsvári kereskedő társulat a vasárnapi közgyűlésen demonstratív módon akar kifejezést adni ez ellen a nem elszigetelten álló jelenséggel szemben. Az adóbehajtások az a módja, amelyet a helyi adóbehajtó hatóságok a pénzügyminiszteri rendelet alapján rendszerint akarnak fejleszteni, egyformán káros az államra, mint a kereskedőkre is, mert ez igazán nem lehet senkinek sem érdeke, hogy adóalanyokat teljesen tönkretessenek és hogy a legbarbárabb módon existenciájukat foszsanak meg családokat. A Sfatul Negustoresc tiltakozó közgyűlése elé nagy érdeklődéssel tekintenek.

A nemzetközi iparjogvédelemi szövetség budapesti kongresszusa. Budapesti jelentik: A nemzetközi iparjogvédelemi szövetség kongresszusán tegnap a magyarországi csoport ülést tartott, melyen a szövetség és a csoport elnöke Bela Arthur elnököl. Az elnök kegyelemszavakkal emlékezett meg a svájci dr. Aville Gustave elhunytáról, aki a háború után a szövetség kebelében az országos csoportok közt a békét helyreállította. Az elnök elfogadta az elsőbbség széleskörű megváltását, illetve a bejelentés alakításának egyszerűsítése kérdésében a régebben kiadott bizottság előterjesztését. A határozat szerint a magyarországi csoport azt az indítványt fogja a budapesti kongresszus elé terjeszteni, hogy az uniók államok hatóságai érvényesnek ismerjenek el az elsőbbség igénylésével headott oly számadalmi bejelentéseket, melyek a beadásor csupán a szabadalmazás iránti kérelmet és az első bejelentés szabatos megjelölését tartalmazzák. Dr. Bányász Jenő védjegyek függetlenségének, Kelemen András titkár pedig az elsőbbség értelmezésének kérdését ismertette.

Mérsékelné fogják a prágai bankok a deviza-kölcsön kamatját. Prágából jelentik: A csehországi bankok szövetsége tárgyalásokat folytat a devizák kamatjának csökkentése tárgyában. Tekintettel

ugyanis a külföldi pénzvizonyok könnyebbé válására, a deviza-kölcsön után követelt kamatok is csökkenthetők lesznek. A csökkentésből főleg az export és import iparok fognak nagy előnyöket szerezni és bizonyára a Csehországgal összeköttetésben lévő többi országok is élvezni fogják a kamatláb csökkentésének előnyeit.

Olcsó lakásakciót támogat a kormány. Bukarestből jelentik: Demetrescu államtitkár elkészítette az új építkezési törvénytervezetet és a tervezetet a közeli napokban már beküldi az érdekeltekhez tanulmányozás céljából. A törvénytervezet első része a tisztviselői és munkálakások építésével foglalkozik és megállapítja azokat a kedvezményeket, amelyeket tisztviselői és munkálakások építésénél a kormány az építőknek biztosít. A tervezet második része az építkezéseket támogató állami hitelintézetek felállításáról gondoskodik.

A nemzetközi racionalizálási intézet igazgatója Budapesten. L. Urwick, a nemzetközi munkaügyi hivattal kapcsolatban Genfben működő nemzetközi racionalizálási intézet igazgatója a magyar racionalizálás kérdésének tanulmányozására Budapestre érkezett s itt tegnap a Magyar Mérnök és Építész Egylet nagytermében rendkívüli érdeklődéssel kísért előadást tartott. Mindenekelőtt örömet fejezi ki

afelett, hogy Magyarországon a racionalizálás iránt érdeklődő ily nagyszámú közönség előtt tarthat előadást. Utalt a „rationalizálás” szónak különböző értelmére. A legfontosabb feladatok egyike az, hogy kiküszöböljék az egyes országos termelésből azokat a veszteségeket, amelyek éppen a régi rendszerekhez való ragaszkodás következtében állanak elő. Ismerteti Hoover munkásságát a racionalizálás terén. Azután foglalkozott ama szervekkel, amelyek a racionalizálás szolgálatában állva, az egyes nemzeteknél és magában Genfben, mint nemzetközi központban, működnek. A legkülönbözőbb szervezetek állanak e tekintetben fenn. A maga részéről feltétlenül előnyét ad annak a racionalizálási szerveknek, amelyet az ipar maga hoz létre és saját maga irányít. Az állami támogatás e tekintetben nélkülözhetetlen, azonban óvakodni kell attól, hogy az állam a racionalizálás irányításánál döntő szerepet kapjon. Különösen kiemelte, hogy a racionalizálás tényleges alkalmazása azoknak a jóakaratu együttműködésétől függ, akik az ország gazdasági életében irányadó szerepet töltenek be s ezek a munkaadók. Sajnos, a munkaadók többnyire elfogult emberek, rendszerint nem vesznek maguknak annyi fáradságot, hogy a racionalizálás bonyolult gondolatait tanulmányozzák és az ezzel összefüggő irodalmat elolvassák. A racionalizálás keresztülviteléhez igen nagy erkölcsi bátorságra és önkéntes körültekintésre van szükség, hogy a fennálló helyzethez eredményesen alkalmazható legyen.

Ausztriában emelni fogják a postatarifát. Bécsből jelentik: Mint az Új Kelet is megírta, a postakincstár Ausztriában azzal a tervvel foglalkozik, hogy felemelje a postai tarifákat. A kereskedők és iparosok testületeinek képviselői tegnap deputációban járult dr. Hainisch miniszterhez, hogy tiltakozzanak a tervezett tarifák nagymértékű emelése ellen. Különösen a levélpórtó emelését kifogásolják. A tervek szerint ugyanis 25 százalékos emelést akarnak életbe léptetni. Ez oly magas áremelés, amit a kereskedelem erősebb megrázkodtatása nélkül nem lehetne keresztülvinni. Ehelyett a kereskedők maguk azt ajánlják a kormánynak, hogy emeljék fel a postai nyomtatványok árát, amely Ausztriában eddig is aránylag elég olcsó volt. A nyomtatványok portóját csakis a lapok, folyóiratok és könyvkereskedők érzékné, ami nem jelenti mégsem a közönség nagyarányú megerhelését. A tarifákat egyébként január elsején már életbe fogják léptetni.

Londonban ismét olcsóbb lesz a pénz. Londonból jelentik: Az angol magándíszkont további 5 háromnyolcad százalékos esett. Az 5 százalékos konverziós kölcsön jegyzése kielégítő volt. Készenben 154 millió fontot jegyeztek, 79 milliót pedig 4 és félszázalékos kincstári jegyekben, amelyek májusban lesznek esedékesek. Az Angol Bank tovább folytatja arany eladásait Franciaországban. Tegnapelőtt 225 ezer fontnyi aranyrudat szállítottak Franciaországba, anélkül, hogy a font kurzusa a francia frankkal szemben megváltozott volna.

Társaságbeviteli asszony házasságkövetítő irodája

(FORTUNA)

Oradea Bémer-tér Pannonia palota.

SPORT

Erdély legjobb vivói teljes számban vesznek részt a KAC ma este kezdődő országos versenyén

A KAC országos tör és kard csapatversenye a Josika, illetve Schenker kupáért ma, szombaton veszi kezdetét. A versenyre, amely a vivószezon nagyszerű bevezetésének ígérkezik, a következő nevezések érkeztek: Törscapatversenyre Haggibbor (Mózes Jenő, Herczeg Tivadar, Spitzer Ferenc, Sámson Andor, Zádor Árpád, Fischer Béla), KAC (Losonczy Mihály, László Lóránt, Bartunek József, ifj. Szele Márton, Bartunek Titi, Szele Endre.) Kardcsapatverseny: Aradi Torna Egylet (Winternitz István, Frenkel Gyula, Weinberger István, Stern Ede, Mairovitz Imre), Nagyvárad Sport Egylet (Hegedűs Imre, Gelber Sándor, Biró László, Szántay János, Holban Valér), Marosvásárhelyi Sport Egylet (Csizsár Lajos, Szabó László, Fey József, Szatmáry Kamillo, Bay Béla, Nánássy János), Haggibbor (Mózes Jenő, Spitzer Ferenc, Erdős László, Zádor Árpád, Lakos István, Fischer Béla), KAC (Losonczy Mihály, László Lóránt, Bartunek József, Hintz György, Mezei Gyula, ifj. Szele Márton). Különösen a nagyváradiak startja kelt meglepetést, mert évek óta nem vettek részt országos versenyen, megőrizve azt a látszatot, hogy a kard-hegemonia Nagyváradé. A mai verseny választ fog adni erre a kérdésre, mert négy város legjobbjai fognak egymással küzdeni és e küzdelemből kikerülő győztes méltán tekinthető majd a legjobb erdélyi klubcsapatnak.

A verseny ma, szombaton este 8 órakor kezdődik a KAC klubhelyiségében (Str. Cogalniceanu 7.) a törversenyyel. Miután ebben a küzdelemben csak két csapat vesz részt, az első napi verseny 10 óra előtt befejezést nyer. A kardcsapatversenyek vasárnap reggel 9 órakor veszik kezdetüket és déli 1 óráig tartanak. délután 4-kor pedig megkezdődnek a döntők.

Minden jel arra mutat, hogy a KAC országos vivóversenye a legteljesebb siker jegyében fog lezajlani.

Közgyűlések. A KAC november 29-én, pénteken este 8 órakor tartja évi rendes közgyűlését az egyesület otthonában. A tagok teljes számban való megjelenését kéri az elnökség. — A Haggibbor Sportegylet elnöksége ezután hozza tudomására a klub tagjainak, hogy tisztújító évi közgyűlését december elsején tartja meg a City-kávéházban levő klubhelyiségben.

Zongora occasio!

Tulhalmozott rak-tár folytán hallatlanul olcsó árak!

Sternberg I. Oradea, zongora nagyáruházban.

Nem fog a gyomra égni,

ha rendszeresen issza a

Málnási

Siculia gyógyvizet

kapható minden fűszerüzletben.

Központi fűtések,

ipari szárítók, fürdő- és villanyberendezések tervezése, számítása és szerelése

Polonyi és Velits okl. g. mérnökök Turda (Torda)

Extradyn néven forgalomba hozott saját készítményű rádiókészülékeink minden gyártmány minőségét és árát verik.

Színház—Művészet

Orska és Wegener játszik Kaszab Anna és Tóth Elek szerepét a „Kajüt“ berlini bemutatójára. A Marton Sándor-színház egyik berlini exponensének, a Paul Gordon-Verlagnak értesítése szerint Benamy „Kajüt“ c. darabja az eddigi tervek szerint a jövő év márciusában kerül színre a Renaissance-Theaterben. Azt a szerepet, amelyet a Janovics-színházknál Kaszab Anna és Tóth Elek játszottak, Eerlinben Orska és Wegener fogják alakítani. Mint ismeretes, már a pesti lapok megállapították, hogy a darab két vezetőszerepe a legmarkánsabb színészi egyéniségek kívánja meg. Kolozsváron Kaszab Anna és Tóth Elek kezében tökéletesen biztosítottak látszik a siker, amelyhez olyan kiváló karakter-színészek, mint Forgács és Mihályffy, kisebb szerepekben Balázs és Lantos járulnak hozzá művészetükhöz.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szombat délután fél 3-kor Nagymama ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárakkal. Előadó dr. Csüri Bálint. Sorozatszám 112.

Szombat este 9-kor Aranyvára operette újdonság 2. A nagyváradi operette társulat vendégjátéka, napi bérlet 16 sz. B sorozatszám 113.

Vasárnap délután 3-kor Két lány az uccán Újdonság 5-ödös mérsekkelt helyárakkal sorozatszám 114.

Vasárnap fél 6-kor ORLOW operette repriz új szereplőkkel Lengyel Irén, vendégjáték Mayer Kató, László Andor, Bellák Miklós fellépése sorozatszám 115

Vasárnap este 9-kor Aranyvára operette újdonság 3-adszor a nagyváradi operette társulat vendégjátéka. Napi bérlet 16 szám C sorozatszám 116

Hétfőn este fél 9-kor Aranyvára operette újdonság 4-edszer, a nagyváradi operette társulat bucsuestéje. Napi bérlet 17 szám A, sorozatszám 117.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Szombaton csak egy előadás délután félhat órákor: I. Boleyn Anna. (Grandiózus dráma 10 felv.-ban. Főszereplők: Emil Jannings és Henny Porten.) II. A felső tizezer. (Főszereplők: Ramon Novarro, III. Pótképek. Helyárak: 30, 20, 10 lei.) Vasárnap d. e. 11 órákor: Harc a kínaiakkal. (Izgalmas történet, főszerepben: Rudolfo Valentino. Helyárak: 15, 10 lei.)

CORSO-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Szombaton 5, 7 és 9 órákor: Az álarcos Vénusz. Vasárnap d. e. 11 órákor: Matiné keretében fellép a kis Zoli, a Beketow-cirkusz közkedvelt művésze és partnere, Chery művész groteszk táncával, Patt és Patachon legjobb filmjében. Olcsó helyárakkal. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: Az álarcos Vénusz.

SELECT - MOZGÓ:

Vasárnap: Cigányprimás, utoljára, főszerepben: Verebes Ernő. A filmet Horváth Pali és bandája kísérik. Hétfő: Felszabadulás a házasságból, mélyen megható társadalmi dráma, mely egy fiatal asszony szenvedéseit mutatja be. Kedd: Felszabadulás a házasságból, mélyen megható társadalmi dráma, főszerepben: Olga Brink és Henry Edwards. Szerda: Felszabadulás a házasságból, társadalmi dráma, főszerepben: Olga Brink és Henry Edwards.

URANIA - MOZGÓ:

Szombat: Szergej barát, dráma, főszerepben: Ivan Mozejukine. Vasárnap: Szergej barát, dráma, főszerepben: Ivan Mozejukine. Hétfő: Cigányprimás, Kálmán hasonnevű és közismert operette nyomán, főszerepben: Verebes Ernő. A filmet Horváth Pali és bandája kísérik.

ben: Verebes Ernő. A filmet Horváth Pali és bandája kísérik. Kedd: Cigányprimás, nagyszerű film, Kálmán hasonnevű operette nyomán, főszerepben: Verebes Ernő. A filmet Horváth Pali és bandája kísérik.

A Magyar Színház közleményei

Holnap: Oriow, Lengyel Irénnel és a nagyváradi operett-társulat tagjaival. Zsúfolt nézőtér tapsai fogják köszönteni vasárnap d. u. félhat órákor a színház illusztris vendégprimadonnáját Lengyel Irént, aki legjobb szerepében, az Orlow-ban fog a közönség előtt megjelenni. A Lengyel Irén partnerei, László Andor, Mayer Kató, Bellák Miklós lesznek. Karnagy: Török Emil.

Két lány az utcán. Vasárnap d. u. 3 órákor mérsekkelt helyárakkal. Az idei évad legnagyobb sikerű újdonsága a „Két lány az utcán“ kerül színre vasárnap d. u. 3 órákor mérsekkelt helyárakkal, Marsi Gizi, Kaszab Anna, Mihályffy László, Mészáros Béla és Miklósi Margittal a főszerepekben.

Emil Jannings, Henny Porten, Ramon Novarro egy műsor keretében. Óriási sikere volt tegnap a magyar színházi mozi új műsorának. Hatalmas kettős műsor keretében együtt léptek fel: Emil Jannings és Henny Porten (Boleyn Anna című 8 felvonásos drámában) és Ramon Novarro (Felső tizezer című 8 felvonásos film-játékban). Ez a grandiózus műsor utoljára csak ma látható, de csak egy előadásban, amely fél hatkor kezdődik. Helyárak: 30, 20 és 10 lei.

Harc a kínaiakkal, Rudolfo Valentínóval, 15 és 10 lei-es helyárakkal. Vasárnap délelőtt 11 órákor matiné lesz a magyar színházban. Vetíteni fogják a „Harc a kínaiakkal“ című kalandor történetet Rudolfo Valentínóval a főszerepben. Helyárak 15 és 10 lei.

Keveset

hirdet, de értékeset és rendkívül olcsón bécsi Velour, Vársny modelleket árusít az

IDEAL kalapszalón

Cluj, Reg. Ferdinand 8.

Tommi kalap 65, filc model 150, nyulszőr model 200 Lei. Átalakítások, férfi kalapok formálása, tisztítása 24 órán belül gyári árban a legújabb divat szerint készülnek.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai

Szombat, november 23.

Budapest. 9.15: Hangvers. Közreműködik: Steller M., Hütler P. és Kertay F. Zongorán kísérő Polgár Tibor. 1. Kienzl: A biblális ember (Kertay). 2. Beethoven: Válogatás egy Hängel-témára. 3. Massenet: a) Heródes — ária, b) Elégia, 4. Leoncavallo. Bajazzo. 5. Frescobaldi—Cassado: Toccata. 6. Brahms: a) A temetőben, b) A kovács. 7. Gastaldon: Musica Proibita. 8. Granados: Intermezzo. 9. a) Franz: Összel, b) Classen: Hazatérés. 10. Puccini: Tosca — levélária. 11. Tarnay: Valse serenata. 12. Tarnay: a) Vándorbot, b) Kősrök. 13. a) Kacsóh: Rákóczy megtérése, b) Buttykay: Ezüstsírálly. 14. Manuel de Falla: Spanyol tánc. 15. Sipess: a) „Hogyha bűnül...“, b) „Mért nem tettem...“ 9.30: Hírek. 12: Déli hangverseny az Egyetemi templomból, időjárás-jelentés. 12.05: A m. kir. I. honvédelmi vezérkarának hangversenye. 1. Dr. Schlemmel Emilné: Magyar honban — induló, 2. Waldteufel: Éljen a tánc, 3. Adam: A nürnbergi baba — megnyitó, 4. Verdi: Othello — ábránd, 5. Hiloczky—Fricsay: Magyar bordal. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3: Piaci árak. 4: Szalay László dr. novellái, felolvassa Baróthy József. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 5.10: Gramofonhangverseny. 1. Bizet: Carmen — virágária, 2. Verdi: Trubadur, 3. Chopin: Mazurka, 4. Donizetti:

Lammermoori Lucia, 5. Verdi: Traviata — Brindisi, 6. Bloch: Nigun — Improvisa, 7. Verdi: Trubadur, 8. Leoncavallo: Bajazzo, ária, 9. Verdi: Aida, 10. Mascagni: Parasztsécsület, 11. Rossini: Szevillai borbély. 18.15: Kertész Jenő felolvasása. 18.45: Gordonka-hangverseny Bach, Dohnányi műveiből. 19.50: Shakespeare: „Romeó és Julia“. 22.15: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek, majd Rigó Jancsi és cigányzenekarnak hangversenye. 22: Hírek.

Bukarest. 16: Könyv zene. 16.30: Román zene. 20: Színházi előadás.

Bécs—Graz. 18.20: Sedlak—Winkler négyes hangversenye, Csajkovszkij: Es-moll vonósnégyes.

Berlin. 12: Szórakoztató zene.

Frankfurt—Stuttgart. 20.15: Szemelvények Wagner, Verdi, Caruso, Hamsun, Ford, Jack London, Strauss Richard, Richter György, Chaplin életének híresség előtti korszakából. 22.15: Vidám zene Mozart, Rossini, Adam, Flotow, Lortzing, Wagner, Narschner, Smetana, Dittersdorf és Wolf—Ferrari műveiből.

Hamburg. 20: Zenekari hangverseny. 22.45: Mozart, Schubert, Schumann, Schönborg műveiből hangverseny.

Köln. 20: Offenbach: Frici és Lizi műveiből.

Königsberg. 20: Zongorahangverseny. Chopin-keringő. Liszt XII. rapszódia.

Königswusterhausen. 10: Dalok.

Lipce. 19.30: Musszorgszkij „Boris Godunov“ című operája.

München. 20.10: Dalok.

Belgrád. 22.10: Tünczene.

Zágráb. 20.30: Parasztkórus hangversenye.

Prága. 19.05: Szórakoztató zene. 20: Vidám óra. 21: Gramofon tánczene. 22.20: Kávélházi zene.

Pozsony. 20: Közvetítés Prágából. 21: Szórakoztató zene.

Kassa. 20.30: Dalok. 21: Tünczene. 22: Közvetítés Prágából.

Ostrava. 21: Tünczene. 22: Közvetítés Prágából.

Milano—Torino. 20.30: Lehár: Vig özvegy — operett. Utána tünczene.

Róma. 21.02: Római négyes hangv.

Zürich. 20.10: Énekhangverseny. 21: Mandolin- és lánghangverseny.

Varsó—Kattovics. 19.25: Gramafon. 20.30: Gilbert „O-la-la“ című operettje.

Krakko. 20.30: Kamarazene Arenski, Lalo műveiből.

Oslo. 22.05: Néger éneknégyes dalsai.

Stockholm. 22: Régi és modern tünczene.

London. 19.45: Bach szvitjei.

Vasárnap, november 24

Budapest. 9: Újsághírek, kozmetika. 10: Istentisztelet. 11.20: Pontos időjelzés időjárás-jelentés. 11.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekari hangverseny. 15.30: Földművelésügyi minisztérium előadás sorozata. 16: Rádió Szabadegetem. 17.15: Helyszíni köv. Debrecenből. 19.15: Sporteredmények. 19.30: Odry Árpád előadóstje. 20.30: The Spectacle jazz hang versenye. 21.20: Székely Zoltán hegedűhangversenye. 22.10: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, majd Farkas Jenő és cigányzenekarnak hangversenye.

Az uri közönség

kedvenc találkozó helye a

GROSZ-FÉLE

„Menu rendszer“. Utazóknak 10%o kedvez.

ORADEA

Zöldfa utca 10. szám.

TIMIŞOARA

Lloyd-sor 11. szám.

Lakodalmak és bankettek rendezését elvállalom.

Valódi palesztinai borok eladási helye

Hirdessen az „UJ KELET“-ben

Apróhirdetések

UTAZÓK! Berkovicsné vendéglője megnagyobbítva **Oradea, str. Nicolai Iorga 19.** Zöldfa-utca. **Mérsekkelt árak. Kitünő házikonyha.**

BELFÖLDI gesztenyét mm.-ként 1600, tavalyi jó aszalt szilvát 2500, belföldi héjasogyorót 1800 lejért szállít utánvétellel Roaz, Teuti de sus, Baia mare. 2574

Szőnyegszöveshez

legjobb, legszebb

perzsa fonalak, felvételonalak, szőnyegminták

legjobban beszerezhetők:

„SULTANA“

szőnyegszövegüzem

fonalosztályánál,

Tárgu-Mures,

Piața Regele Ferdi-

mand 7. [Főtér] Szét-

küldés utánvétellel.

JÁRÁSI székhelyen

nagyforgalmu engros

és detail vegyesüzlet

más vállalkozás miatt

átadó. Átvételéhez ke-

vés pénz szükséges. —

Cim a kiadóban. 2630

ZONGORAÓRÁKAT

kezdőknek jutányos

áron, jó módszerrel,

adok gyakorlással is.

Cim a kiadóban.

ÜVEGESSEGEDET, jó

eladót, azonnali be-

épésre keres FISCHER

üvegudvar Cluj. 2625

BIHARMEGYE nagyobb mezővárosában forgalmas helyen 60 éve fenálló fűszerüzlet korlátlan italmérséssel, dohányáruda és sör-raktárral, mely tíz közöset lát el, mindenféle felszereléssel, betegség miatt, átadó. — Megkereséseket „Biztos megéíthetés“ jellegre Rudolf Mosse Oradea.

KÖZPONTBAN szép parkettes szoba, bútorral vagy anélkül, kiadó. Cim a kiadóban. 2632

„Express“ libahus csarnok

Ajánlatok közismerten jól kezelt

tisztá

LIBA ZSIRT,

LIBABÓRT,

FÜSTÖLT HUST

a legolcsóbb napi

árak mellett

FRIEDMANN

M., ORADEA

(Nagyipiac-tér)

Piața M. Vit. 11.

CHARITÉ

Szanatorium

Cluj-Kolozsvár, Str. Regală

(A. T. T. - u.) 12a. sz. Telefon 600

Sebészet, Belgyógyászat, (cukor-, vese-, gyomor-, és anyagforgalmi megbetegedések diétás kezelése.) Szülészet (külön szülősobával és gyermekágyas osztállyal). 8—10 napos pautál árakkal. Nőgyógyászat, Urologia (prostata-, hólyag-, vesebajok) Orthopedia. Szemészet, Fül-, Orr- és gégegyógyászat, Röntgen Villamos kezelések Foggyógyászat, Vegyi és bakteriológiai vizsgálatok. Gyógyfürdők bejáróknak is. Mérsekkelt árak. Igazgató főorvos Prof. dr. Steiner Pál.

Anton Rosenzweig Cluj

פרים אונד שלימים גרמאנדלונג

Héber könyvek

és talleszek nagykereskedése. — Gyári árak!

Megkezdődött

a szőrmearuk mélyen

leszállított árban való

eladása.

Győződjön meg olcsó áraitól!

Izrael Josif szücs

Cluj, Cal. Victoriei 2.

Legújabb őszi és téli újdonságok megérkeztek !!!

NEUMANN M, férfi - és fiuruha áruháza CLUJ, FÓTÉR 14.

Több mint 1000 ember a nagy peldönteni, ki ezajlott szom angol parlam zottságot küld ára és a bizo atja a kihall szta képet h ok kusza es ak felvonuln arabok, zsidó ató kormán ejteni sem le iókat szer hallottakb és nagyon n fogjuk m nisitatlan m volt me kban a mo állást fog lőntésre ké lőszinü, hog mprmisszu tt nemcsak ekei is meg irtott szó gyében. A kihallgat gyanis egye minden kétsé edig az, hog ritikus pillat nagaslatán e agedte a h z jutni. K bizottság ében Luk rgások ide te miatt P olt. Azok a melyeket L dott, egy okkal telt, urjait vázolt anyaga besz tatott a kor megmutatta, lyet Palesztü ellentétben szellemével Anglia moré Ha nyilt ó várhatunk a előrelátható, ja nyíltan d annyit azon követelhetün zekvenciát és gyökeres végre az at mert az edd újabb konfl kalmás.

Az elm

Az előzmé bukaresti re egy Saul S embert. Ezt ügyminiszte bünrészesség heti, kereszt hallgatás ut Salomon ár nesen a kó csetlen fiat fujt és Ma utasítására lozi ellen, működő feg tárgyalta a gálásra és sére ítélte.